

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

2016. szeptember

A polgárnak és az államnak
közös célja a biztonság és a
rend kiteljesítése.

ELEMZÉS

Elemzés a katasztrófavédelem új rendszerének működéséről

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉSE

„Az államok elsődleges felelőssége az embereket és vagyontárgyaikat területükön megóvni a veszélyhelyzettől, és ezért létfontosságú, hogy prioritást kapjon a katasztrófaveszély csökkentése a nemzeti politikában, amihez a rendelkezésre álló forrásokat biztosítani kell.”

*II. Katasztrófavédelmi
Világkonferencia mottója*

Elemzés a katasztrófavédelem új rendszerének működéséről

ENGEDÉLYEZŐ:

Domokos László elnök

Szerkesztő:

DR. HORVÁTH MARGIT felügyeleti vezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

DR. HORVÁTH MARGIT felügyeleti vezető

Készítették:

SZILAS ISTVÁN projektvezető

JAKAB LAURA számvevő tanácsos

Kiadja az Állami Számvevőszék

ISBN 978-615-5222-13-9

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

TARTALOM

▶	BEVEZETÉS	5
	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	5
▶	ÖSSZEGZÉS ÉS KÖVETKEZTETÉSEK.....	7
	Következtetések.....	8
▶	A KATASZTRÓFAVÉDELEM RENDSZERÉNEK ALAKULÁSA A SZÁMVEVŐSZÉKI ELLENŐRZÉSEK TÜKRÉBEN	10
	Az Állami Számvevőszék javaslatainak hasznosulása	12
▶	A KATASZTRÓFAVÉDELEM ÚJ RENDSZERÉNEK SZABÁLYOZÁSA..	14
	Összefoglalás.....	20
▶	A KATASZTRÓFAVÉDELEM FORRÁSAI ÉS VAGYONA.....	21
	Összefoglalás.....	23
▶	A KATASZTRÓFAVÉDELEM SZERVEZETI RENDSZERE	24
	Összefoglalás.....	28
▶	A KATASZTRÓFAVESZÉLY KEZELÉSE A KATASZTRÓFAVÉDELEM ÚJ RENDSZERÉBEN	29
	Összefoglalás.....	32
▶	ADATBÁZISOK AZ OKF FELADATELLÁTÁSÁBAN.....	33
	Összefoglalás.....	35
▶	AZ OKF ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGE.....	36
	Összefoglalás.....	39
▶	A TÁRSADALOM BEVONÁSA A KATASZTRÓFAVÉDELEMBE	40
	Összefoglalás.....	47
▶	MELLÉKLETEK.....	49
	1. melléklet: Rövidítések jegyzéke	49
	2. melléklet: Az OKF megvalósított és megvalósítás alatt álló európai uniós és nemzetközi projektjeinek adatai (2011-től)	49
	3. melléklet: Az OKF 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra tervezett / jóváhagyott projektjei	49

4. melléklet: Az OKF vagyonának bruttó és nettó értéke (2011-2016.)	49
5. melléklet: Az OKF eszközei használhatósági fokának alakulása (2011-2016.)	49
6. melléklet: Az OKF vagyona összetételének alakulása (2011-2016.)	49
7. melléklet: A hivatásos katasztrófavédelmi szervek szervezeti felépítése	49
8. melléklet: Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelése során azonosított kockázati forgatókönyvek és alforgatókönyvek	49
9. melléklet: Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelése során kialakított kockázati diagram	49
10. melléklet: A hivatásos (HTP), önkormányzati (ÖTP) és létesítményi (LTP) tűzoltóságok, valamint az önkéntes (ÖTE) tűzoltó egyesületek vonulásai (2011-2016.)	49
11. melléklet: Az OKF együttműködő partnerei	49
FÜGGELÉK.....	49
1. függelék: A katasztrófavédelmi feladatok ellátása a szomszédos országokban	49

BEVEZETÉS

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

Az államok alapvető, át nem ruházható kötelezettsége, hogy polgáraik számára biztonságot nyújtsanak az életüket és vagyonukat tömeges méretekben veszélyeztető esetekben. Nem tekinthető jól működő államnak az, amelyik nem képes eredményesen megvédeni a katasztrófákkal szemben a polgárait és azok vagyonát. Hazánk Alaptörvénye szerint is kiemelt érték, egyben a polgárnak és az államnak közös célja – többek között – a biztonság, a rend kiteljesítése. A Magyar Állam az alaptörvénybe foglalt kötelezettsége, az állampolgárok biztonságának és biztonságérzetének növelése céljából hozta létre és működteti a katasztrófavédelem szabályozási-szervezeti rendszerét.

Elemzésünk célja, hogy bemutassa a változásokat a katasztrófavédelem működése szempontjából kritikus területeken.

Elemzésünk középpontjában a hivatásos katasztrófavédelmi szervezet, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF), azon belül pedig a katasztrófavédelem új rendszerének működése áll. Ezt több szempontból közelítjük meg. Bemutatjuk a katasztrófavédelem előzményeit, új rendszerének szabályozását, szervezeti kereteit és feladatit, tevékenységének jellemzőit, működésének forrásait, vagyonát, továbbá a társadalom bevonását a katasztrófavédelembe. Az új rendszer működtetésének kulcsterülete a veszélyhelyzetek minél

szélesebb körű azonosítása és az ezen alapuló kockázatkezelés.

Az ÁSZ már 2005-ben a természeti katasztrófák megelőzésére való felkészülés ellenőrzéséről szóló 0518 számú jelentésében rámutatott, hogy a természeti katasztrófákkal kapcsolatos szabályozásban lényeges inkonzisztenciák mutatkoztak. A jogszabályok belső és egymásnak is ellentmondó előírásokat, következetlenül használt fogalmakat, a jog- és hatáskörökben átfedéseket okozó előírásokat tartalmaztak. Ugyanezt erősítette meg a 2011 májusában nyilvánosságra hozott, a természeti katasztrófák megelőzésére, elhárítására, következményeinek felszámolására kialakított rendszerek ellenőrzéséről szóló 1107 számú számvevőszéki jelentés.

A közvélemény a katasztrófák két (természeti és civilizációs) csoportjával a közelmúltban is többször szembesülhetett; ilyen volt

2010-ben a borsodi árvíz és az ajkai vörösiszap-katasztrófa. A közelmúlt és a jelen új kihívásokat hozott ezen a területen azzal, hogy megjelent az illegális tömeges migráció, mint fenyegetettség. Ezek mind az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát fenyegetik.

Az állam az alkotmányos kötelezettségének eleget téve létrehozta és működteti a katasztrófavédelem szervezetét. A

katasztrófavédelem állami szervezete feladatkörébe azonban nemcsak a katasztrófavédelem tartozik. Másrészt pedig a katasztrófavédelem sem csupán az állam kötelezettsége; a kapcsolódó feladatokban az állam katasztrófavédelmi szervezetén kívül egyéb állami intézmények, továbbá különböző társadalmi- és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok is részt

vesznek jogi kötelezettség alapján vagy önkéntesen. A hazánk területén történt katasztrófák leküzdésében számíthatunk a külföld gyakorlatban is megnyilvánuló szolidaritására, mint ahogy mi is készek és képesek vagyunk hasonló esetben segítséget nyújtani másoknak.

A katasztrófavédelem rendszere folyamatosan fejlődik. Mivel Magyarország az euró-atlanti közösség tagja, így a változásokat részben a hazai, részben az Európai Unió és a NATO által érzékelt kockázatok és az ezek alapján meghatározott követelmények alakulása határozza meg. (Alapvetően az utóbbi szervezetek előírásainak érvényesítése is saját érdekeinket szolgálja, bár elképzelhető, hogy azok megvalósítása nem teljesen így, ilyen ütemezésben és formában történt volna.)

A hazai katasztrófavédelem rendszere 2012-től jelentősen megújult, új minőséget ért el. Ennek három elemét érdemes kiemelni: (1) a szabályozási-szervezeti integráció továbbfolytatását, (2) a társadalom intézményesített bevonását és (3) az adott területre jellemző valós kockázatbecslésen alapuló kockázatfelmérést. A három tényező együttes megjelenése új lehetőséget teremtett a katasztrófavédelem rendszerű megközelítése, fejlesztése szempontjából.

ÖSSZEGZÉS ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

A katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat, melynek működtetését szolgálta az OKF mint rendészeti szerv létrehozása.

A korábbi szabályozásban nem volt teljes körű összhang a polgári védelmi, illetve a katasztrófavédelmi tervezés között. A katasztrófaelhárítási-terv használhatósága nem volt biztosított a tartalmi előírások hiányában. A polgári védelmi tervek készítésének kötelezettsége nem kapcsolódott szorosan a természeti katasztrófák veszélyeztető hatásaihoz. Az ÁSZ kritikával illette

a kockázatkezelés megvalósulását is. A besorolások nem vettek figyelembe minden veszélyeztető tényezőt. A településeknek csak 41%-át sorolták be a leginkább veszélyez-

tetettnek számító kategóriába. Gyakori volt a polgári védelmi és a vizek kártételén alapuló besorolás közötti összhang hiánya. Végül pedig azt is észrevételezte a számvevőszéki ellenőrzés, hogy a hazai katasztrófavédelmi szabályozásba még nem illesztették be a nemzetközi katasztrófa-segélynyújtás NATO és EU-szinten kialakított szabályrendszerének rendelkezéseit.

A katasztrófavédelem rendszerének megújulása 2012-től, az ÁSZ ellenőrzését követően következett be. A 2012-től hatályos új katasztrófavédelmi törvény több változást tartalmazott. Megszűnt a hivatásos önkormányzati tűzoltóság és helyébe az egységes katasztrófavédelmi szervezetrendszeren belül működő állami tűzoltóság lépett, amely a hivatásos katasztrófavédelmi

szerv helyi szerve. A háborús veszély csökkenésének realitásait figyelembe véve azonban előtérbe került a polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatrendszer.

Megújult a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés területe. A szankcionálási eszköztár bővítését jelentette, hogy a veszélyes áruk szállítására illetve felhasználására vonatkozó szabályok megsértése esetén bevezetésre került az OKF, mint iparbiztonsági hatóság által kiszabható katasztrófavédelmi bírság.

Új megközelítés alapján történt a települések rendszeres kockázateértékelése: katasztrófavédelmi osztályba sorolása és évenkénti felülvizsgálata.

Bekerült a törvénybe, hogy a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter (belügyminiszter) gondoskodik a NATO és az EU katasztrófavédelmi/polgári

védelmi tevékenységei hazai koordinálásáról és végrehajtásáról, ennek keretében biztosítja a kapcsolattartást és a képviselőket a két szervezet intézményeiben.

A katasztrófavédelem új rendszerében honvédelmi (katasztrófavédelmi) igazgatásnak lényegében nem a feladatai változtak, hanem az összetételében, vezetésében professzionizálódott, illetve ennek biztosítására erősödött a kormányzat szerepe. Megtörtént az uniós követelmények érvényesítése az iparbiztonság két területén. Az egyik a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről szóló SEVESO III. irányelv hatályba lépésével, a másik pedig a kritikus infrastruktúrák védelmére vonatkozik.

A katasztrófavédelem rendszerében a legnagyobb szervezeti változást a hivatásos önkormányzati tűzoltóság hivatásos katasztrófavédelembe történő integrálása jelentette. Ezzel az OKF vagyonában, eszközeiben, szervezetében, de különösen létszámában jelentős változások következtek be. Az átvett, vagyonkezelte ingatlanok száma közel duplájára nőtt. Az OKF létszáma 2012-ben ötszörösére nőtt.

A katasztrófavédelem új rendszerének kialakítását jelentős költségvetési forrás támogatta. Az OKF mint költségvetési cím éves kiadásai főösszege 2012-2015. között összesen 269,3 Mrd Ft volt, azaz éves átlagban 67,3 Mrd Ft (2011-ben 34,7 Mrd Ft).

A létrejött intézménystruktúrában a széttagolt területi szerveket összevonták, így a 135 költségvetési szervből 23 összevont költségvetési szerv lett. Az OKF az integrációt úgy hajtotta végre, hogy közben folyamatosan bővült a feladatrendszere (hulladékiszállítási, kéményseprő-ipari és nem közművel összegyűjtött szennyvíz begyűjtési közszolgáltatás). Az átszervezések az állomány 60%-át érintették, de a fluktuációt sikerült alacsonyan tartani (4%). Az OKF eközben kialakította és mind jobban hasznosítja a (digitalizált) adatbázisokat a szabályozás, tervezés, végrehajtás értékelésében.

A katasztrófavédelem új rendszerében a kockázatok kezelésében előtérbe kerül a megelőzés. Ehhez a kockázatok súlyosságát/valószínűségét a települések szintjére képezik le.

Az OKF részleteiben meghatározott, rendszeres jelentési-, műveletelemzési rendszerrel rendelkezik. Ennek középpontjában a komplex veszélyhelyzeti prognózis készítése áll, amely a kockázatok azonosításának alapvető forrása. A megfelelő adatbázisok rendelkezésre állása a veszélyhelyzetek kezelése során, a döntések meghozatalához rendkívüli fontosságú.

A társadalom bevonása is egyre szélesebbé vált. Ennek sajátos területe, hogy az OKF (és területi szervei) megállapodásokban rendezi, részletezi az együttműködést egyes szervezetekkel.

Ezek egy része állami szerv, de a többségük szakmai/érdekvédelmi szervezet vagy közszolgáltatást nyújtó gazdasági társaság, valamint felső- és középfokú oktatási intézmény.

Az ÁSZ 2011-ben fogalmazott meg javaslatokat a természeti katasztrófákkal kapcsolatban végzett ellenőrzésről szóló jelentésében. A katasztrófavédelem új rendszerében a javaslatok részben realizálódtak. Az euró-atlanti szervezetekkel történő együttműködés és ennek kormányzati felelősségi rendszerbe illesztése maradéktalanul megvalósult. Hasonlóan rendezte a szabályozás az önkéntes szervezetek, így a karitatív szervezetek bevonását a katasztrófavédelem teljes folyamatában. A katasztrófavédelem terén összhangba került az önkormányzatok választott tisztségviselői felelőssége és szakmai kompetenciája. Megtörtént a települések katasztrófavédelmi besorolásának megújítása.

Következtetések

Az átalakítással az állam egyszerre valósította meg a katasztrófavédelem szervezetének integrációját, professzionalizálását és a társadalom ösztönzött bevonását. A társadalmi-gazdasági változások következtében bővült a katasztrófával fenyegető helyzetek köre. Ezért a katasztrófavédelem követelményeit a társadalom védelme érdekében mind több területre kellett kiterjeszteni és ezzel egyidejűleg egységesíteni. Az OKF a társadalom bevonása mellett a korábbinál jobban képes a katasztrófavédelem egységesebbé vált követelményei érvényesülését biztosítani.

A katasztrófavédelem új rendszerében az ország katasztrófavédelemre fordított erőforrásainak a korábbinál jóval nagyobb része fölött rendelkezik közvetlenül az állam az OKF útján. Emellett jobban képes a katasztrófavédelemre vonatkozó előírások betartását, a megelőzést kiemelten hangsúlyozó megközelítés megvalósu-

lását kikényszeríteni a szankcionálási eszközökkel megerősített ellenőrzési tevékenysége kiterjesztése révén. Ehhez hozzájárul, hogy belső szervezettsége általában is feszebbé vált.

A fentieket keretbe foglaló szabályozás kiküszöbölt sok szabályozási hiányosságot, egységes fogalomhasználatra épül, valamint megteremtette a katasztrófavédelmi, polgári védelmi, vízügyi és egyéb ágazati szabályozások összhangját.

A rendkívüli intézkedések bevezetését lehetővé tevő „*veszélyhelyzet*” kihirdetését megalapozó katasztrófa Alaptörvénybe foglalt fogalma az elemi csapás és az ipari szerencsétlenség eseteire terjed ki. A Kat.2. 2015. évi módosítása ugyanakkor bevezette a „*tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet*” fogalmát.

A KATASZTRÓFAVÉDELEM RENDSZERÉNEK ALAKULÁSA A SZÁMVEVŐSZÉKI ELLENŐRZÉSEK TÜKRÉBEN

A katasztrófavédelem szabályozásában jelentős mérföldkönek számított a 2000. január 1-jével hatályos, a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló 1999. évi LXXIV. törvény (Kat.) megalkotása¹. A konkrét előírások mellett a törvény legfontosabb változást a katasztrófavédelemmel szemben hozott. Rögzítette, hogy a katasztrófavédelem „*nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat*” (Kat. 1. § (1) bekezdés). Ennek gyakorlati megvalósítását szolgálta az OKF, mint rendészeti szerv létrehozása. Ezzel állami szinten egy szervezetbe került a katasztrófavédelem, azon belül a polgári védelem² és a tűzoltósági feladatok (tűzvédelem és műszaki mentés). „*Egységbe forrasztotta a korábban szétforgácsolt hatósági feladatok egy részét és az irányítási feladatokat. Azonban a teljes körű kialakítás nem történt meg, a teljes szervezeti integráció akkor még nem volt cél, hiszen a tűzoltóságok az országos*

hatáskörű katasztrófavédelmi szerv szakmai felügyelete alatt tevékenykedtek.”³

A katasztrófavédelmet – az Alkotmány mellett – **három ágazati törvény** szabályozta: a Kat., a polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény (Pvt.) és a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (Ttv.). A polgári védelemre tekintettel, azok vonatkozásában a honvédelmi törvények is érvényesek voltak a katasztrófavédelem működésében.

A rendszert számos szabályozási és működésbeli hiányosság terhelte. Erre az ÁSZ már 2005-ben a természeti katasztrófák megelőzésére való felkészülés ellenőrzéséről szóló 0518 számú jelentésében rámutatott. A jelentés alapvető megállapítása volt, hogy a természeti katasztrófákkal kapcsolatos szabályozásban lényeges inkonzisztenciák mutatkoztak. A jogszabályok belső és egymásnak is ellentmondó előírásokat, következtelenül használt fogalmakat, a jog- és hatáskörökben átfedéseket okozó előírásokat tartalmaztak. Ugyanezt erősítette meg a 2011. májusban nyilvánosságra hozott, a természeti katasztrófák megelőzésére, elhárítására, következményeinek felszámolására kialakított rendszerek ellenőrzéséről szóló 1107 számú számvevőszéki jelentés.

A **2011-es ÁSZ jelentés** megállapítása szerint a szerteágazó szabályozásban a „kataszt-

¹ A korábbi időszak jellemzői: „A katasztrófák elleni védekezésben kialakult a megyei és helyi szintű védekezés szervezete – megyei védelmi bizottságok, helyi védelmi bizottságok – de nem volt egy kizárólag katasztrófák felszámolásának feladatait koordináló, irányító szervezet. A védekezés még mindig a honvédelmi feladatrendszer keretén belül valósult meg. [...] A tűzvédelem területéről az állam fokozatosan visszavonult és átadta a területet az önkormányzatok számára. Ezzel a korábbi egységes központi irányítás majdnem teljes egészében megszűnt, s a helyét egy hatékonyságában igen gyenge felügyeleti rendszer vette át. [...] 1996-ban a két megjelent ágazati törvény (tűzvédelmi, polgári védelmi) nem az integrációt, hanem a polgári védelem és a tűzoltóság külön-külön ágazati eszközrendszerét támogatta, erősítette.” (Schweickhardt Gotthilf: „A katasztrófavédelmi igazgatás rendszere, továbbfejlesztési lehetőségeinek vizsgálata” című, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskolájában 2015-ben megvédett doktori (PhD) értekezése.)

² A polgári védelem célja a katasztrófa, illetve fegyveres összeütközés esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint a lakosság felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében. Eredetileg azonban a háborús helyzetben való működésre felkészített, ezért a honvédelem rendszerébe illeszkedő, „militarizált” szervezet volt. Ezt a helyzetet tükrözi, hogy sok tekintetben jelenleg is kettős (honvédelmi és katasztrófavédelmi) követelményrendszerben működik.

³ Schweickhardt Gotthilf i. m.

rófa”, és ebből következően a katasztrófavédelem tartalmi meghatározása sem volt egyértelmű. Ezen kívül hiányzott a katasztrófaveszély és a veszélyhelyzet pontos megkülönböztetése is. A minősített időszakra vonatkozó alapvető fogalmak tekintetében az Alkotmány 35. § (1) bekezdés i) pontja nem volt következetes. A minősített időszakok⁴ fogalmi meghatározása alapján például veszélyhelyzetet csak természeti katasztrófák esetén lehetett kihirdetni.

A katasztrófavédelem függetlenedett a honvédelem rendszerétől, viszont a katasztrófavédelem részeként a polgári védelem továbbra is – különösen a minősített időszakokban – szorosan kötődik a honvédelemhez. **A szabályozásban nem voltak megkülönböztetve a honvédelemhez, illetve a katasztrófavédelemhez vagy mindkettőhöz tartozó polgári védelmi feladatok.** A polgári védelem a honvédelem rendszerének része maradt. Az általános honvédelmi kötelezettségként személyes szolgálat és vagyoni szolgáltatás teljesítésére kötelezés által az állam a rendkívül széles kapacitások és lehetőségek mozgósítására, igénybevételére támaszkodhatott a polgári védelem, de nem kifejezetten és általában a katasztrófavédelem rendszerében.

A jelentés megállapította, hogy a polgári védelmi, a katasztrófavédelmi és az egyes katasztrófatípusokra (kiemelten a vizek kártételei) vonatkozó tervezésre a jogszabályok részletes, de egymástól független, esetenként nem egyértelmű előírásokat tartalmaztak. A gyakorlatban jelentős kockázatokkal járó problémát a szabályozásnak az ellenőrzésre és különösen a **szankcionálásra** vonatkozó hiányosságai okozták.

Nem volt teljes körű összhang a polgári védelmi, illetve a katasztrófavédelmi tervezés között. A katasztrófa elhárítási terv használhatósága nem biztosított a tartalmi előírások hiányában. A polgári védelmi tervek készítésének

kötelezettsége nem kapcsolódott szorosan a természeti katasztrófák veszélyeztető hatásaihoz. A szabályozás nem fedte le a teljes önkormányzati kört, holott természeti katasztrófa egyetlen lakóközösségnél sem zárható ki.

Az **ÁSZ kritikával illette a kockázatkezelési tevékenységet.** A települések polgári védelmi besorolásának szabályairól és a védelmi követelményekről szóló 114/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet alapján elvégzett besorolás határozta meg a településen megalakítandó polgári védelmi szervezetek létszámát, az oda beosztottak polgári védelmi továbbképzésének szabályozását. Mégis a települések csak mintegy 70%-a került besorolásra⁵. A komplex hatáselemzés bonyolult és költségigényes tevékenység, amelyet – újabb költséget okozva – időről-időre felülvizsgálni is indokolt. Ezek elmaradása miatt fordulhatott elő, hogy a besorolás nem vett figyelembe minden veszélyeztető tényezőt, vagy nem megfelelően minősítette a veszélyeztetettség mértékét.

Ráadásul polgári védelmi besorolás mellett a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet előírásai rendelkeztek a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról („A”-, „C” kategóriák). A településeknek csak 41%-át sorolták be a leginkább veszélyeztetettnek számító „A” kategóriába. Gyakori volt, hogy az „A” és „B” kategóriába került településeknek a polgári védelmi besorolása egyáltalán nem, vagy csak a IV. csoportba történt meg. Például az „A” besorolású települések 53,7%-át a polgári védelmi besorolás szerint egyáltalán nem, vagy a IV. csoportba sorolták be. Ugyanakkor a 2010. évi árvizekkel leginkább sújtott településeket a jogszabályok jellemzően beso-

⁴ Az Országgyűlés vagy a Kormány által kihirdethető minősített időszak: a szűkséghelyzet, a veszélyhelyzet, a rendkívüli állapot, a megelőző védelmi helyzet, illetve annak meghosszabbítása. A katasztrófákkal kapcsolatosan az előző kettő volt releváns.

⁵ A besorolt települések közül az I. csoportba ezek 6,4%-a, a II. csoportba a 43,3%, a III. csoportba 8,5%, míg a IV. csoportba 41,7% került. (Az összegük a kerekítések miatt nem adják ki a 100%-ot.)

rolták az „A” és „B”, illetve – főleg – a II. csoportba, ami azt mutatja, hogy a települések valós veszélyeztetettsége eltért a jogszabályban rögzített veszélyeztetettségi szinttől.

Végül pedig azt is észrevételezte a számvevőszéki ellenőrzés, hogy a **hazai katasztrófavédelmi szabályozásba még nem illesztették be a nemzetközi katasztrófa-segítségnyújtás NATO⁶ és EU szinten⁷ kialakított szabályrendszerének rendelkezéseit.** Ezek a jogforrások nem kötelezték a tagállamokat az egyes szabályozók közvetlen átvételére⁸, de az előírások átvételével biztosítható az EU és a NATO gyorsriasztási, monitoring és információs központjaival való kapcsolattartás, valamint a nemzetközi katasztrófasegély nyújtásának, illetve fogadásának feltételei, körülményei. Az EU és NATO elvárásai ellenére a hazai törvényi szabályozásnak nem volt része a NATO veszélyhelyzeti tervezés szisztémája, valamint az nem tartalmazta a polgári védelmet, katasztrófák elleni védekezést érintő uniós feladatokat.

A számvevőszéki ellenőrzések rávilágítottak a természeti katasztrófákkal kapcsolatos szabályozásokban mutatkozó lényeges inkonzisztenciákra (ellentmondó előírások, következtelen fogalomhasználat, jog- és hatásköri átfedések), illetve javaslatokat fogalmaztak meg azok kiküszöbölése, megszüntetése érdekében a katasztrófavédelem hatékonyabb, eredményesebb működésének biztosítására.

Az Állami Számvevőszék javaslatainak hasznosulása

Az ÁSZ a 2011 májusában közzétett, 1107 számú, a természeti katasztrófák megelőzésére, elhárítására, következményeink felszámolására kialakított rendszerek ellenőrzéséről szóló jelentésében javaslatokat fogalmazott meg a Kormány, a belügy- és vidékfejlesztési miniszter, valamint a nemzetgazdasági miniszter részére.

Az ÁSZ javaslatának felelően a Kormány külön katasztrófavédelem ágazatként értelmezte és közelítette meg a katasztrófák megelőzése, elhárítása és a következmények felszámolása egész folyamatát.

E paradigma szerint a hatékonyabb katasztrófavédelem érdekében gondoskodott a szükséges szabályozási, szervezeti és működési, finanszírozási átalakításokról.

A Kormány gondoskodott az egységes fogalomhasználatra épülő szabályozások, valamint a katasztrófavédelmi, polgári védelmi, vízügyi és egyéb ágazati szabályozások összhangjának megteremtéséről.

A hazai szabályozásokba beépítésre kerültek a nemzetközi együttműködés EU és NATO szinten kialakított szabályrendszerei, megteremtve ezzel a nemzetközi együttműködés keretében az EU és a NATO gyorsriasztási, monitoring és információs központjaival való kapcsolattartást, valamint a nemzetközi katasztrófasegély nyújtásának, illetve fogadásának feltételeit.

A Kormány felülvizsgálta a katasztrófák kezelésében az önkormányzatokhoz telepített feladat- és hatásköröket, a rendelkezésre álló eszközrendszerrel az összhangjuk megteremtése érdekében.

⁶ A hidegháború befejezésével a NATO egyre inkább kiterjesztette tevékenységi körét a nem katonai feladatok területére, így a migráció és a humanitárius segítségnyújtás mellett a katasztrófavédelemre is.

⁷ A 2007. évi CLXVIII. törvénnyel kihirdetett, az Európai Unióról szóló szerződés szerint az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására a polgári védelem terén is (2007. évi CLXVIII. törvény 6. cikk f) pont). Külön cím foglalkozik a polgári védelemmel, ide értve a katasztrófák kezelését (2007. évi CLXVIII. törvény XXIII. cím).

⁸ Az EU-ban a polgári védelem nem harmonizált terület, azaz az uniós intézmények támogató, összehangoló, kiegészítő hatáskörrel bírnak, de a szabályozás kialakítása tagállami kompetencia. De ezzel együtt kötelező a szabályozás keretének megjelenítése a nemzeti jogban.

Gondoskodott a katasztrófavédelem finanszírozására meghatározott előírások érvényesítéséről a források tervezésétől azok felhasználásáig.

A Kormány megvizsgálta és a korábbi tapasztalatok hasznosításával meghatározta, szabályozta és a gyakorlatban megvalósította a karitatív szervezetek kiszámíthatóbb, előre lefektetett elveken alapuló bevonását a felkészüléstől a helyreállításig.

Új alapokra helyezték a települések veszélyeztetettségi besorolási rendszerét a polgári védelmi, illetve az ár- és belvízvédelmi besorolások összhangja szempontjából, amelyet rendszeresen felülvizsgáltak és a szükséges átsorolásokat megtették.

A KATASZTRÓFAVÉDELEM ÚJ RENDSZERÉNEK SZABÁLYOZÁSA

A katasztrófavédelem rendszerének megújulása keretében, továbbhaladt a korábban megkezdett úton, azokat a törekvéseket kibontva 2012-től kedvező változások történtek. Először is részben rendeződött a katasztrófavédelemmel kapcsolatos, a különleges jogrendben⁹ a kormányzati felelősség korábbi alkotmányjogi hiátusa. A 2011. április 25-én elfogadott, 2012. január 1-jével hatályos Magyarország Alaptörvénye egyértelműen rendezte a kérdést: „A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be” (Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdés). Másrésztől a szükségállapot fogalma – eltérően a korábbi alkotmányos rendelkezésektől – homogéné vált, a meghatározott tényállási előfeltételek között nem kerültek átvételre a korábbi nagyobb méretű katasztrófákra vonatkozó szabályok¹⁰.

Az Országgyűlés 2011. szeptember 19-én elfogadta a katasztrófavédelemről és a hozzá

kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvényt (Kat.2)¹¹, amely hatályon kívül helyezte a Pvt.-t.

A törvény nem változtatott azon a megközelítésen, miszerint a „katasztrófavédelem nemzeti ügy. A védekezés egységes irányítása állami feladat” (Kat.2 1. § (1) bekezdés). Ennél tovább lépve úgy módosította a tűzvédelmi törvényt, hogy az kimondta: „A tűzoltás és műszaki mentés állami feladat” (Ttv. 2. § (2) bekezdés¹²). Ebből az következett, hogy megszűnt a hivatásos önkormányzati tűzoltóság (HÖT) és helyébe az egységes katasztrófavédelmi szervezetrendszeren belül működő állami tűzoltóság (HTP) lépett, amely a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve.

A polgári védelem intézménye megmaradt, mert bár jelentősen csökkent, de nem zárható ki a „fegyveres összeütközés” lehetősége, amikor a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása érdekében nem általában a katasztrófavédelem, hanem kifejezetten a polgári védelmi szervezet járhat el. (Erre tekintettel a polgári védelem fenntartására nemzetközi egyezmények is kötelezik Magyarországot.) A háborús veszély csökkenésének realitáisait figyelembe véve azonban előtérbe került a polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatrendszere¹³. A polgári véde-

⁹ Az Alaptörvény a „különleges jogrend” cím alatt a rendkívüli állapot, a szükségállapot, a megelőző védelmi helyzet, a váratlan támadás, a veszélyhelyzet és (2016. július 1-jétől) a terrorveszély tényállásait nevesíti.

¹⁰ A szükségállapot kizárólag a belső eredetű, kiterjedt fegyveres-erőszakos cselekményekkel összefüggésben került meghatározásra: „a törvényes rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos, erőszakos cselekmények esetén” kerül a szükségállapot kihirdetésre (Alaptörvény 48. cikk (1) bekezdés b) pont).

¹¹ Kiadásra kerültek a törvény végrehajtási rendeletei is; legátfogóbbak ezek közül a 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet és a 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet.

¹² Ezt megelőzően a hivatkozott jogszabályi hely úgy szólt, hogy a „tűzoltás és a műszaki mentés azon önkormányzatok kötelező közszolgáltatási feladata, amelyek készületi szolgálatot ellátó hivatásos önkormányzati vagy önkéntes tűzoltósággal rendelkeznek.”

¹³ Ennek kifejeződése az is, hogy bár a Pvt. 2. § (1) bekezdés a) pont és Kat.2 3. § 20. pont a polgári védelem tartalmát lényegében azonosan határozza meg, az előbbi a „honvédelem rendszerében megvalósuló szervezet, feladat- és intézkedési rendszer”-t, az utóbbi „össztársadalmi feladat-, eszköz- és intézkedési rendszer”-t említ.

lemre vonatkozó egyes előírásokat a törvény tartalmazza¹⁴, illetve – a fegyveres összeütközések időszakát érintően – az ugyancsak megújult honvédelmi törvény (Hvt.). A szabályozásban így világosan elkülönült a polgári védelem ketts jellege: a katasztrófavédelemben és a fegyveres összeütközés miatt szükséges polgári védelmi feladatok megkülönböztetése.

A Kat.₂ rugalmasabban teszi lehetővé bizonyos rendkívüli (nem megszokott, nem „normális”) intézkedések bevezetését, akkor is, ha ezek kiváltó okának súlyossága (még) nem éri el az Alaptörvényben meghatározott, a rendkívüli jogrendbe tartozó veszélyhelyzet szintjét. **Katasztrófaveszély**¹⁵ esetén az OKF vezetője – az illetékes miniszter haladéktalan tájékoztatása mellett – elrendelheti a miniszter által előzetesen jóváhagyott központi veszélyelhárítási-terv szerinti intézkedéseket. A katasztrófaveszély kezdetének és megszűnésének időpontját, helyét az OKF honlapján közzé kell tenni (Kat.₂ 43. §).

Nem változott a katasztrófavédelem meghatározása¹⁶, illetve a katasztrófa meghatározása is ugyanaz maradt tartalmilag¹⁷. Ugyanakkor a Pvt. hatályon kívül helyezésével megszűnt az a probléma, hogy a katasztrófa abban szereplő meghatározása némileg eltért a Kat.₁-ben található meghatározástól.

Megújult a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés fejezet.

A **szankcionálási eszköztár bővítését** jelentette, hogy a veszélyes áruk szállítására illetve felhasználására vonatkozó szabályok megsértése esetén bevezetésre került az OKF, mint iparbiztonsági hatóság által kiszabható katasztrófavédelmi bírság (300,0 E Ft – 3,0 M Ft), amely ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségzegés esetén ismételten is kiszabható (Kat.₂ 35. § (5)-(9) bekezdés).

A 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet előírásai alapján **új megközelítéssel megkezdődött a települések rendszeres kockázatértékelése és katasztrófavédelmi osztályba sorolásának előkészítése**, amelyet 2012. év első felében kellett végrehajtani.

Bekerült a törvénybe, hogy a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter (jelenleg a belügyminiszter) **gondoskodik a NATO és az EU katasztrófavédelmi/polgári védelmi tevékenységei hazai koordinálásáról és végrehajtásáról**, ennek keretében biztosítja a kapcsolattartást és a képviselőket a két szervezet intézményeiben (Kat.₂ 8. § (2) bekezdés). Ide is kapcsolódik, de szélesebb jelentőségű, hogy a Kat.₂ már tartalmazza és meghatározza a nemzetközi

¹⁴ Ezek az egyébként nem sarkalatos törvényben – az Alaptörvény XXXI. cikk (5) bekezdésre tekintettel – sarkalatosnak minősülnek.

¹⁵ A katasztrófaveszély „olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyonbiztonságot” (Kat.₂ 3. § 9. pont).

¹⁶ „Katasztrófavédelem: a különböző katasztrófák elleni védekezésben azon tervezési, szervezési, összehangolási, végrehajtási, irányítási, létesítési, működtetési, tájékoztatási, riasztási, adatkezelési és ellenőrzési tevékenységek összessége, amelyek a katasztrófa kialakulásának megelőzését, közvetlen veszélyek elhárítását, az előidéző okok megszüntetését, a károsító hatások csökkentését, a lakosság élet- és anyagi javainak védelmét, az alapvető életfeltételek biztosítását, valamint a mentés végrehajtását, továbbá a helyreállítás feltételeinek megteremtését szolgálják.” (Kat.₂ 3. § 8. pont)

¹⁷ A katasztrófa „a veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetve e helyzet kihirdetését el nem érő mértékű olyan állapot vagy helyzet, amely emberek életét, egészségét, anyagi értékeit, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, a természeti értékeket olyan módon vagy mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy a kár megelőzése, elhárítása vagy a következmények felszámolása meghaladja az erre rendelt szervezetek előírt együttműködési rendben történő védekezési lehetőségeit, és különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és az állami szervek folyamatos és szigorúan összehangolt együttműködését, illetve nemzetközi segítség igénybevitelét igényli” (Kat.₂ 3. § 5. pont) (A Kat.₁ meghatározásában értelemszerűen még az szerepelt, hogy „a szükséghelyzet vagy a veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas, illetőleg a minősített helyzetek kihirdetését el nem érő mértékű...”) Ez a katasztrófa-definíció szélesebb, mint az Alaptörvényben meghatározott veszélyhelyzeti tényállás. Szigorúan nézve, bizonyos katasztrófa esetében tehát nincs is lehetőség veszélyhelyzet kihirdetésére, rendkívüli intézkedések bevezetésére. Ez pedig akár a védekezésben, akár következmények leküzdésében jelenthet korlátokat.

katasztrófa-segítségnyújtás, a nemzetközi katasztrófa-segítségkérés fogalmát.

Ugyancsak az ÁSZ javaslatával összhangban a korábbinál jóval **részletesebben szabályozza a törvény az önkéntes (társadalmi és karitatív) szervezetek bevonását**. Az együttműködés pontosabban meghatározott keretek között (megállapodás alapján) és a katasztrófavédelmi tevékenység szélesebb körét fogja át (már a felkészülésben is biztosított ezen szervezetek részt vétele)¹⁸.

A katasztrófavédelem új rendszerében a vezetés professzionalizálódott, egyúttal ennek biztosítására erősödött a kormányzat szerepe. A Hvt. rendelkezett és rendelkezik a honvédelem – a közigazgatáson belül elhelyezkedő – területi és helyi igazgatásáról. Ennek képezte és képezi részét a katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása is (Hvt. 25-29. §).

A Kormány változatlanul a honvédelemért felelős miniszter útján irányítja a közigazgatási szervként működő megyei/fővárosi védelmi bizottságok (MVB) honvédelmi feladatainak végrehajtását. Az MVB tagjai közé tartoztak és tartoznak a honvédelmi igazgatás és a katasztrófavédelmet irányító állami szervek vezetői/képviselői (például a katonai igazgatás területi szervének vezetője, a rendőrfőkapitány, az egészségügyi államigazgatási szerv és a vízügyi igazgatási szerv képviselője stb.), így összetételénél fogva egyesíti a komplex védelem terén feladat- és hatáskörrel rendelkező szervek szakmai, igazgatási képességeit. Ami változott, hogy az MVB munkaszerve (védelmi titkárság) integrálódott a kormányhivatal szervezeti rendszerébe és az MVB elnöke a megyei közgyűlési elnök/fővárosi főpolgármester helyett megyei/fő-

városi kormányhivatalt vezető kormány megbízott lett¹⁹. Ugyancsak új rendelkezés, hogy elnökhelyettesei a honvédelmi feladatok tekintetében a Honvédség állományába tartozó tényleges állományú katona, a katasztrófák elleni védekezés tekintetében az OKF területi szervének vezetője.

A testületi szervként működő MVB szervezeti és működési rendjét továbbra is maga állapítja meg, de új szabályként ehhez szükséges az illetékes miniszterek (a honvédelemért felelős miniszter, valamint a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter) előzetes hozzájárulása.

Hasonló jellegű változás történt az igazgatás következő szintjén, a helyi védelmi bizottságokban (HVB). Az új szabályozás szerint 2013. január 1-jétől az MVB irányítása alatt közigazgatási szervként a járásokban és a fővárosi kerületekben, azok **illetékességi területéhez igazodóan** HVB működik. (A korábbi szabályozás nem volt ilyen normatív; a HVB a főváros kerületeiben, a megyei jogú városokban és a megyei védelmi bizottság által kijelölt városokban működött, de nem feltétlenül azok illetékességi területének megfelelően.) Elnöke a polgármester volt; az új szabályozás alapján a járási/fővárosi kerületi kormányhivatal vezetője, elnökhelyettesei a katasztrófák elleni védekezés tekintetében az OKF területi szervének vezetője által kijelölt személy, a honvédelmi feladatok tekintetében a Honvédség állományából szükség esetén vezényelt tényleges állományú katona.

A honvédelmi igazgatás alsó szintjén a polgármesterek honvédelmi felkészítéssel kapcsolatos feladatai megmaradtak. (A korábbiaktól eltérően azonban a polgármesterek már nem tagjai a HVB-nek.) Ugyanakkor a katasztrófavédelmi

¹⁸ Az egyes karitatív szervezetekkel (Magyar Vöröskereszt, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Magyar Református Szeretetszolgálat, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Katolikus Karitás, Baptista Szeretetszolgálat) 2015-ben például nem csak negyedévente, hanem a migrációs helyzet kezelése érdekében soron kívül folytak egyeztetések az aktuális feladatok összehangolása érdekében.

¹⁹ A megyei közgyűlés elnöke/főpolgármester továbbra is tagja az MVB-nek.

szempontból I. és II. osztályba sorolt településeken²⁰ a polgármestert a katasztrófák elleni védekezésre való felkészülési, védekezési, a helyreállítási szakmai feladataiban, továbbá rendvédelmi és honvédelmi feladataiban köztisztviselői jogviszonyban álló, közbiztonsági referensi tanfolyami végzettséggel **rendelkező közbiztonsági referens** segíti (Kat.₂ 3. § 12. pont és a 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 76-77. §.). (2016-ban országosan több mint 1400 közbiztonsági referens, illetve 400 referens-helyettes látja el feladatát, esetenként több településre kiterjedően.) A katasztrófavédelem szakmaiságát erősíti az is, hogy – új rendelkezésként – veszélyhelyzetben a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenység irányítását a polgármestertől az OKF területi szerve vezetője által kijelölt személy veszi át (Kat.₂ 46. § (3) bekezdés)²¹.

Az uniós követelmények érvényesítése két területen történt meg. Az egyik a **veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről szóló SEVESO III. irányelv**²² hatályba lépésével kapcsolatos feladatok ellátása, a másik pedig a létfontosságú rendszerek (kritikus infrastruktúrák) védelmére vonatkozik.

A SEVESO III. irányelv megalkotását és új alapokra helyezését elsősorban a veszélyes

anyagok besorolásának megváltozása, vagyis az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló európai szabályozáshoz történő igazítása indokolta. Az európai szabályozás célja egy egységes rendszer kialakítása volt a veszélyes anyagok és keverékek veszélyes tulajdonságai alapján azok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozóan, valamint az emberi egészség és a környezet magas szintű védelmének biztosítása és a vegyi anyagok szabad mozgásának és kereskedelmének elősegítése.

Az uniós előírásnak megfelelő időhatáron belül, 2015. június 1-jén hatályba léptek a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről szóló SEVESO III. irányelv rendelkezéseit több lépcsőben a hazai jogrendbe ültető utolsó jogszabályi módosítások²³.

A szabályozás hatóköre kiterjedt: mivel 2012 előtt több baleset következett be veszélyes anyagokkal foglalkozó alsó küszöbérték alatti

²⁰ Ez a települések közel felét jelenti.

²¹ Az árvízvédelmi miniszteri biztos 2010. évi árvízi védekezéssel kapcsolatos beszámolója szerint: „A védekezés során Borsod-Abaúj-Zemplén megyében problémát jelentett, hogy a polgármesterek többsége nem ismerte milyen feladatokat kell veszélyhelyzetben ellátniuk. Ennek legfőbb oka volt, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén MVB által szervezett felkészítő foglalkozásokon a polgármesterek jelentős része nem vett részt. Az önkormányzati tulajdonú védvonalakon több polgármester csak hathatós külső segítséggel volt képes védekezési feladatát ellátni.” Ehhez bizonyára hozzájárult az is, hogy bár a 13/1998. (III. 6.) BM rendelet a felkészítési feladatokat célcsoportonként, differenciáltan tartalmazta, de a felkészítésen való részvételt nem írta elő kötelező erővel, az attól való távolmaradást nem szankcionálta. A polgári védelmi gyakorlatokon, felkészítéseken 2009-ben a meghívott 517 polgármester alig kétharmada vett részt: 256 fő személyesen (49,5%) és további 97 fő képviselője útján (18,8%).

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2012/18/EU irányelve (2012. július 4.) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről. (Elnevezése a történelem addigi legnagyobb ipari balesetére utal. 1976-ban egy svájci cég Milánó melletti gyárában baleset következtében 1 kg dioxin került a levegőbe, a kéményen távozva. Ez a halálos mérgező anyag a közeli Seveso városba került. A gyártó cég a baleset után csak egy hétre értesítette a hatóságot. A növényzet kipusztult, az állatok ezres nagyságrendben hullottak el vagy kellett levágni őket, és csaknem 200 gyerek betegedett meg. A város házai egy részét lerombolták, és veszélyes hulladék-lerakóba temették. Ezt követően adta ki 1982-ben az EU a hasonló esetek megelőzését és kezelését célzó 82/501/EEC irányelvet; ez volt a SEVESO I.).

²³ Ez a Kat.₂ mellett a 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet kiadását – és többszöri módosítását – jelentette.

üzemekben²⁴, szükségessé vált az engedélyezési és ellenőrzési eljárásokat kiterjeszteni az alsó küszöbérték negyedét elérő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekre is.

A megváltozott jogszabályi rendelkezések egységes értelmezésének segítésére az OKF (országos iparbiztonsági főfelügyelősége) az ipari érdekképviselői szervezetekkel együttműködve útmutatót készített, melynek célja, hogy a veszélyes anyagok tárolásával, felhasználásával, gyártásával foglalkozó telephelyek üzemeltetőire vonatkozó irányelv szerinti üzemazonosítási kötelezettségeket összefoglalja és iránymutatást adjon az egységes jogalkalmazás megteremtése érdekében. Ezzel együtt az **új szabályozási keretek elsősorban az OKF számára jelentenek feladatot**²⁵.

Az elmúlt években a katasztrófavédelem hatósági jogköre szélesebbé vált: a veszélyes áruszállítás közötti és telephelyi ellenőrzése mellett kiterjed a vasúti-, vízi- és légi szállítások ellenőrzésére is.

Az EU (és a NATO) figyelmét századunk katasztrófával fenyegető veszélyhelyzetei (ezen belül külön is nevesítve a terrorizmus) hívták fel a „**kritikus infrastruktúrák**” jelentőségére. A kritikus infrastruktúra hazai definíciója épít az említett szervezetek által adott meghatározásra, de azoknál pontosabb, átfogóbb: egymással összekapcsolódó, interaktív és egymástól kölcsönös függésben lévő infrastruktúra elemek, létesítmények, szolgáltatások, rendszerek és folyamatok hálózata, amelyek az ország (lakosság,

gazdaság és kormányzat) működése szempontjából létfontosságúak és érdemi szerepük van egy társadalmilag elvárt minimális szintű jogbiztonság, közbiztonság, nemzetbiztonság, gazdasági működőképesség, közegészségügyi és környezeti állapot fenntartásában. Ezen hálózatok, erőforrások, szolgáltatások, termékek, fizikai vagy információtechnológiai rendszerek, berendezések, eszközök és azok alkotó részei működésének meghibásodása, megzavarása, kiesése vagy megsemmisítése, közvetlenül vagy közvetetten, átmenetileg vagy hosszútávon súlyos hatást gyakorolhat az állampolgárok gazdasági, szociális jólétére, a közegészségre, közbiztonságra, a nemzetbiztonságra, a nemzetgazdaságra és a kormányzat működésére²⁶. A kritikus infrastruktúra védelem célja a kritikus infrastruktúra zavaraira, megrongálására vagy megsemmisülésére való felkészülés, az ezekkel szembeni védelem, a károsító hatások minimalizálása, azaz a reagálás és a helyreállítás.

Az EU – a korábbi, 2005-ös „Zöld Könyv”-e alapján – kiadta a Tanács 2008/114/EK irányelvét (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről²⁷. Ez képezte kötelező alapját a hazai szabályozásnak. A kormányzati felelősség és munkamegosztás szempontjából fontos volt, hogy a Kormány a 1249/2010. (XI. 19.) Korm. határozat szerint kijelölte a **belügyminisztert az irányelvvvel kapcsolatos nemzeti koordináció**

²⁴ Küszöbérték alatti üzemek ahol a jogszabály szerinti alsó küszöbérték negyedét meghaladó, de az alsó küszöbértéket el nem érő mennyiségben veszélyes anyag van jelen, valamint a kiemelten kezelendő létesítmények, azaz ahol egyes veszélyes anyagok, veszélyes hulladékok üzemén kívüli csővezetéken történő szállítása történik, a veszélyes hulladékok étetéssel történő ártalmatlanításával foglalkoznak, illetve klór vagy ammónia legalább 1000 kg mennyiségben van jelen.

²⁵ Erre utal, hogy az OKF-nél 800 fő katasztrófavédelmi állományt, az ipari szereplők (üzemeltetők, veszélyes ipari védelmi ügyintézők, biztonsági szakértők) esetében 340 főt kellett felkészíteni, tovább képezni.

²⁶ A 2080/2008. (VI. 30.) Korm. határozat mellékleteként elfogadott „Zöld Könyv” meghatározása szerint.

²⁷ A nemzeti kritikus infrastruktúra (National Critical Infrastructure) mellett meghatározott európai kritikus infrastruktúrák (European Critical Infrastructure) esetében a határon átnyúló hatás lehetősége is fennáll, tehát az infrastruktúra sérülése az adott tagállamon kívül más országot is veszélyeztet, így regionális vagy globális szintű problémákhoz, eseményekhez vezethet.

felelőseként. Ugyanez jelent meg a későbbi szabályozásban: a Kat.2 kimondja, hogy a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter (belügyminiszter) felelős a kritikus infrastruktúrák védelméért a katasztrófák elleni védekezés területén (Kat.2 8. § (2) bekezdés i) pont).

A katasztrófavédelem új rendszerében – újdonságára és jelentőségére tekintettel – a kritikus infrastruktúrák védelme önálló szabályozást is kapott: 2013. március 1-jétől hatályos a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény (Lrtv.)²⁸, illetve később elkészült a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény végrehajtásáról rendelkező 65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet.

A létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosítási és kijelölési eljárásában a szabályozás szerint az OKF kulcsszerepet tölt be. A javaslatételre kijelölt hatóság az OKF, a kijelölésre/visszavonás tekintetében az OKF szakhatóságként és nyilvántartó hatóságként jár el (65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet 3-4. §²⁹). Ezenkívül – a honvédelmi létfontosságú rendszerelemek kivételével – a kritikus infrastruktúrák védelmét szolgáló, a különböző hatóságok által éves ellenőrzési terv alapján végzett helyszíni ellenőrzés összehangolását (koordinálás)

az OKF végzi (65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés).

A fokozatosság érdekében a Lrtv. az érintett ágazatokat három csoportra bontja és a három csoporthoz különböző hatálybalépési időpontot írt elő: már a törvény hatályba lépésével egy időben a (villamos)energia és közlekedés, 2013. július 1-jével az agrárgazdaság, ipar, pénzügy és egészségügy, majd 2014. január 1-jével az infokommunikációs technológiák, vízügyi szolgáltatások, jogrend és közbiztonság³⁰.

A kritikus infrastruktúra, mint potenciális katasztrófa helyzet forrás védelmében az OKF ugyan kulcsszerepet játszik katasztrófavédelmi szakmai szempontból, de a **kritikus infrastruktúra terrorizmus-fenyegetésének kezelése** más rendészeti szervek feladatkörébe tartozik. (Ez általában igaz a terrorizmussal kapcsolatos állami feladatmegosztásra is.) Ezzel együtt az OKF is nevesítve van a terrorizmussal összefüggésben illetékes állami szervek között³¹.

A katasztrófavédelem új rendszerében az OKF feladatai a fentebb említetteken kívül **egyéb feladatokkal is bővültek**³²; például 2013-tól felelős lett a kéményseprő-ipari közszolgáltatás hatósági felügyeletéért, továbbá ugyanettől az évtől kezdődően ellátta a nem rendszeres települési hulladékiszállítás és kéményseprő-ipari közszolgáltatás kijelölő hatósági feladatait, a vízügyi és vízvédelmi hatósági

²⁸ A törvényben szabályozott „létfontosságú rendszerelemek” (rendszerek és létesítmények) tartalmilag azonos a „kritikus infrastruktúrák”-kal. (A „kritikus infrastruktúra” egyaránt használatos egyes- és többes számban.)

²⁹ A jogszabályi hely „a közrend, közbiztonság, lakosságvédelem, alkotmányvédelem, nemzetbiztonság, terrorelhárítás szempontjaira tekintettel” fordulattal indokolja, hogy miért az OKF került javaslattevő hatóságként kijelölésre (65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet 3. §).

³⁰ Kiadásra kerültek a megfelelő jogszabályok: 360/2013. (X. 11.) Korm. rendelet, 512/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet, 540/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet, 541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet, 246/2015. (IX. 8.) Korm. rendelet, 330/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet, 359/2015. (XII. 2.) Korm. rendelet.

³¹ Például a 1824/2015. (XI. 19.) Korm. határozatban.

³² A hatósági feladatok nemcsak bővültek, hanem szervezettebbé is váltak: az OKF-n belül 2011-ben még nem volt egységes szabályozás a hatósági tevékenység tekintetében, a területre több egymástól független belső szabályozó vonatkozott. Jelenleg a katasztrófavédelem központi, területi és helyi szerveit érintő hatósági és szakhatósági tevékenység végzéséről szóló 17/2015. főigazgatói intézkedés lefedi a hatósági tevékenység teljes területét. Hasonlóan csak 2013. január 1-jétől működik a helyszíni hatósági ellenőr (és a mentési műveletirányító) számára online adatlekérési lehetőséget biztosító hatósági adatszolgáltatási rendszer. (A rendszer alkalmas a hatósági statisztikai adatszolgáltatás biztosítására is.)

és szakhatósági hatáskörök átvételére 2014-ben került sor.

Az integrációval és a feladatbővüléssel az OKF jóval **koncentráltabb feladatkörrel** rendelkezik, mint például a környező országok bármelyikének katasztrófavédelmi szervezete (1. függelék).

Összefoglalás

A katasztrófavédelem jogi környezetének, szervezeti rendszerének, működésének és feladatellátásának megújítása, fejlődése magával hozta a lakosság biztonságának és biztonságérzetének növelését, a természeti és civilizációs katasztrófák elleni védekezés hatékonyságának fokozását, a katasztrófavédelmi szervezetrendszer erősítését, valamint a katasztrófavédelmi intézkedések eredményességének növelését.

A KATASZTRÓFAVÉDELEM FORRÁSAI ÉS VAGYONA

A katasztrófavédelem új rendszerének kialakítását – a folyamatos működés biztosítása mellett – jelentős költségvetési forrás támogatta. Az OKF mint költségvetési cím éves kiadásai főösszege 2012-2015 között összesen 269,3 Mrd Ft volt, azaz éves átlagban 67,3 Mrd Ft. Ennek megítéléséhez azt kell figyelembe venni, hogy ez az összeg 2011-ben 34,7 Mrd Ft volt. (2012-ben 77%-os volt a növekedés az előző évhez képest (61,6 Mrd Ft)³³.) A saját bevételek kiadásokhoz viszonyított aránya jelentősen emelkedett: 2011-ben nem érte el a 2%-ot, azt követően már 3-4% volt³⁴.

A 2012. évi növekedést a **HÖT-integráció** okozta: az OKF költségvetésének 2012. évi eredeti kiadási főösszegebe (54 971,7 M Ft) beépült a HÖT-k 2011. évi működési célú normatív támogatása (35 133,5 M Ft). A bevételi előirányzatba (7521,5 M Ft) ugyancsak beépítésre került az integrált tűzoltóságok a tűzoltóságok bevételi előírása (900,0 M Ft).

Az említett összeg különböző egyszeri és tartósan beépülő kiadások/bevételek (szerkezeti változások), esetleges zárolások hatásaként alakult ki. Ilyen volt például, hogy 2015 II. félévétől a **tömeges bevándorlás** kapcsán az OKF-nél többletköltségek keletkeztek. A kiadások finanszírozása érdekében a BM támogatási szerződést kötött az OKF-fel, majd 2016. január elején intézkedett az OKF által igényelt 351,8 M Ft kiutalására. (Ez az OKF 2015. évi kiadásai 0,5%-át tette ki.)

A katasztrófavédelem új rendszerének kialakítását és működését **nyolc uniós és három uniós támogatottságú**, 2011-2016 indult és/vagy befejeződött projekt is segítette. A projektek összértéke 3878,55 M Ft, amiből az uniós források 81,8%-ot tettek ki (2. melléklet). Ennél még **jelentősebb a 2014-2020-as programozási időszakra tervezett/jóváhagyott projektek száma és támogatási összege: 24 projekt, 50 135 M Ft értékben (85%-os uniós támogatással számolva).** A projektek tervezett/jóváhagyott indulása – egy 2015-ben már megkezdett projekt kivételével – a 2016. év (3. melléklet).

A HÖT átvételével jelentősen növekedett az OKF vagyona. Ez a fenntartási-gazdálkodási feladatok bővülése mellett a teljes eszközállomány átlagos elhasználódási fokának emelkedését, azaz az átlagos színvonal romlását is eredményezte. Ugyanakkor megindult a gépjárműfescskendők hazai gyártása, amely hozzájárul a katasztrófavédelem eszközparkjának megújításához, a működés hatékonyabbá tételéhez.

A HÖT átvett vagyonának könyv szerinti értéke 22,6 Mrd Ft volt. Legnagyobb részét az ingatlanok (53,7%) és a járművek (30,6%) tették ki. (Ezen kívül még az egyéb gépek, berendezések képviseltek jelentősebb arányt: 7,6%.) Ez nem csupán önmagában jelentett komoly vagyonerőértéket, de az OKF vagyonához képest is, amely értéke 2011-ben ennek csak háromnegyede volt (16,4 Mrd Ft).

A bruttó vagyon 2012-ben az előző évhez képest 3,3-szorosára emelkedett (29,9 Mrd Ft-ról 98,6 Mrd Ft-ra). Ugyanakkor a vagyon nettó értéke csak 2,5-szeres növekedést mutatott

³³ A növekedés még nagyobb, ha számításba vesszük, hogy az OKF 2011. évi eredeti kiadási előirányzata 11,3 Mrd Ft volt. A 3,3-szoros teljesítés fő oka a vörösiszap-katasztrófával kapcsolatos – és átcsoportosított – céllelőirányzatok lekérése volt (12,6 Mrd Ft). (Ezen a jogcímen az OKF rendelkezésére 2012-ben már csak 1247,0 M Ft állt rendelkezésre, amely aztán 2013-ra 10,0 M Ft-ra esett vissza, majd megsűnt.)

³⁴ Annak ellenére, hogy a Kat₂ ugyan bevezette a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemet, létesítményt vagy küszöbérték alatti üzemet működtetők, valamint egyéb veszélyes áruk tárolását, gyártását és feldolgozását végző gazdálkodó szervezetek által fizetendő, az OKF bevételét képező katasztrófavédelmi hozzájárulást, de aztán félévvel később (2012. június 20-ától) eltörlésre került.

(16,4 Mrd Ft-ról 40,4 Mrd Ft-ra). Ezen belül a vagyon meghatározó részét kitevő ingatlanok esetében jobb volt a helyzet, az ugyancsak jelentős súlyú egyéb gépek, berendezéseknél határozottan kedvezőtlenebb. A gépjárművek is rontották a vagyon minőségét (4. melléklet).

Az **OKF eszközeinek használhatósági foka**³⁵ 2012-2016. között folyamatosan romlott: 40,9%-ról 31,8%-ra (5. melléklet). Ezen belül – a differenciált értékcsökkenési leírási kulcsok miatt – az ingatlanoké kevésbé (79,1% és 74,8%), a járműveké jobban (15,8% és 10,0%) visszaesett, az egyéb gépek, berendezések esetében pedig különösen nagymértékű csökkenés volt megfigyelhető (37,0% és 17,0%). Ezzel a vagyon könyv szerinti értékén belül is megváltozott az egyes eszközök aránya: az ingatlanoké növekedett (63,3%-ról 72,7%-ra), a járműveké és az egyéb gépek, berendezéseké csökkent (2012-ben a megfelelő mutatók 16,3% és 19,4%, 2016-ban 13,6% és 11,7%) (6. melléklet).

Az **ingatlangazdálkodás** területén a 2011. évhez képest a vagyonkezelt ingatlanok száma közel duplájára nőtt (2011: 256 db, 2012: 501 db.). A fő változást az okozta, hogy a 112 HÖT átvételével a korábban az önkormányzatok kezelésében lévő vagyon állami vagyonkezelésbe került. Ezt követően az ingatlanok száma stabilitást mutat: az átvett új ingatlanok és a leadott feleslegessé váltak mennyisége közel azonos (33 átvett, 31 leadott).

Az ingatlanok bruttó értéke a háromszorosára emelkedett (2011-ben 11,8 Mrd Ft, 2016-ban 35,8 Mrd Ft). A nettó értékek hasonlóan változtak (2011-ben 9,2 Mrd Ft, 2012-ben

25,5 Mrd Ft, 2016-ban 26,7 Mrd Ft). Az évek folyamán elvégzett beruházások és felújítások ellenére az amortizációból származó értékcsökkenést nem sikerül a jelenlegi ráfordításokkal elensúlyozni.

A HÖT integrációjával a korábban is **heterogén járműpark**, egyre heterogénebbé vált. A HTP-k működési területén található önkormányzati és gazdasági szereplők tőkeerejétől függően egyes tűzoltóságok az átlagnál kedvezőbb, mások az átlagot alulmúló technikai szintre kerültek. A készletléti gépjárművek életkora 2 és 42 év között változott, az állampolgárok védelme szempontjából a legjelentősebb, gépjárműfecskendő³⁶ szegmensben³⁷ az átlagéletkor meghaladta 13 évet, miközben az optimális a 10 éves átlagéletkor lenne.

Az OKF pótlólag elvégeztette az átvett járművek elmaradt előírt technikai kiszolgálásait (5-10 éves felülvizsgálatokat), a szolgálati járművek megfelelő műszaki-technikai és esztétikai állapotának folyamatos biztosítása érdekében 2012. április elsejétől **egységes technológián alapuló, új járműfenntartói rendszert vezetett be**, kiváltva a korábbi rendszertelen, esetleges, eltérő minőségű és technológiájú üzemben tartói tevékenységeket.

Az átvett készletléti gépjárművek állapotára, de még inkább a HÖT szerinti eltérő színvonalra jellemző, hogy a 666 db járműből 132 került selejtezésre (20%); Bács-Kiskun megye esetében ez az arány 30%, a vele határos Csongrád megyében csak 9% volt³⁸.

A beavatkozó erők életvédelmét szolgáló **egyéni védőeszközök** a minimálisan elégséges

³⁵ A nettó érték a bruttó érték százalékában kifejezve.

³⁶ A (gépjármű)fecskendő egyszerűen fogalmazva az a „tűzoltóautó”, amely nem speciális jellegű/feladatú tűzoltó eszköz/jármű („különléges szer”).

³⁷ A készletléti járműállomány túlnyomó többségét a tűzoltó alapjárművek, a gépjárműfecskendők és – a vízhiányos területekre tekintettel – a vízszállító járművek alkotják, ezek mennyisége és igénybevétele is a legnagyobb.

³⁸ A megyék közötti különbségeket mutatja egyébként az is, hogy a 8,4 ezer km² területű Bács-Kiskun megyében ugyanannyi járművet használt a HÖT, mint a feleakkora területű Csongrádban (33 és 35 db készletléti gépjármű).

mennyiségben rendelkezésre álltak, de típusösszetételüket tekintve az egyes HTP-n belül is egyes képet mutattak, eltérő típusúak, technikai állapotuk, karbantartottságuk, felülvizsgálati eljárásaik eltérőek voltak. Az adott típusokra kiképzett és gyakorlattal rendelkező kezelő állomány miatt, az eszközök használata során komoly nehézséget okozott a kompatibilitás és az együtttanúsíthatóság, valamint az utánpótlás.

Összefoglalás

Az átvett vagyon az OKF vagyont négyedével haladta meg, a vagyonkezelt ingatlanok száma közel duplájára nőtt. A korábban heterogén járműpark egységesítése érdekében az OKF a szolgálati járművek megfelelő műszaki-technikai és esztétikai állapotának folyamatos biztosítására azonos technológián alapuló, új járműfenntartói rendszert vezetett be.

A katasztrófavédelem egységes irányítása állami feladat, ezért a finanszírozási rendszere is állami kézben összpontosul: a katasztrófavédelem új rendszerének kialakítása, gyarapodó feladatainak folyamatos ellátása jelentős költségvetési és európai uniós támogatás mellett valósult meg.

Az elmúlt években a katasztrófavédelem feladataiban, szervezeti felépítésében, létszámában és működésében bekövetkezett változások hatással voltak mind a bevételek és a kiadások, mind a vagyon és eszközállomány alakulására.

A KATASZTRÓFAVÉDELEM SZERVEZETI RENDSZERE

A 2012. január 1-jével a 112 HÖT az önkormányzati alrendszerből a központi alrendszerbe integrálódott, második fázisban 2012. április 1-jével mind az (állami) hivatásos tűzoltóságok, mind pedig a Polgári Védelmi Parancsnokság és a Repülőtéri Hivatásos Tűzoltóság a megyei katasztrófavédelmi igazgatóságokba történt beolvadással integrálásra kerültek. Az így létrejött **intézménystruktúra 135-ről 23 költségvetési szervre csökkent.**

Az integráció következtében az OKF állománya és „hivatásos” jellege jelentősen megnövekedett. Az OKF állománya 2011. január 1-jén 1982 fő volt (a hivatásos jogviszonyban állók aránya 54%). A HÖT létszáma ennek több mint négyszerese volt: 8755 fő (hivatásosok aránya 95%). Az OKF állomány egy évvel később már 5,4-szeres növekedést mutatva 10 637 fő, ezen belül a hivatásosok súlya 88%. A kérdés tehát úgy vetődött fel, hogy egy kisebb létszámú szervezet (OKF) képes lesz-e a „**reál-integráció**”-t végrehajtani. Átadni a hirtelen megnövekedett szervezetnek és az abban tevékenykedő embereknek azokat a szervezeti-működési elveket, megoldásokat, amelyeket az OKF korábban kialakított, illetve átvenni a HÖT hasznosítható tapasztalatait. Ezt pedig olyan környezetben kellett megvalósítani, amikor az integrációtól füg-

getlenül is folyamatosan bővült a szervezet feladatrendszere³⁹. Ennek a kihívásnak az OKF összességében megfelelt.

Az OKF vezetését-irányítását 2011. január 1-jén a központi hivatal 332 fővel, a gazdálkodási feladatokat az országos hatáskörű Gazdasági Ellátó Központ (GEK) 204 fővel biztosította⁴⁰. Az OKF teljes létszáma 2016. július 1-jére 11 451 fő lett. A megnövekedett állománnyal, szervezettel, ingatlannal és technikai eszközzel rendelkező „új” OKF vezetése-irányítása arányában kisebb létszámmal működik. 2011-ben az OKF vezetését-irányítást ellátó központi hivatal és a GEK együttes létszáma a teljes állományi létszám 27%-át, öt és fél évvel később pedig 8,8% tette ki.

A megnövekedett jelentőségére tekintettel az OKF-n belül az **iparbiztonság** – a tűzoltóság és a polgári védelem mellett – külön szakterületként (főfelügyelőség) jelent meg a korábbi főosztályi szint helyett (7. melléklet) Az iparbiztonsági feladatok négy fő területre terjednek ki: a veszélyes üzemek felügyelete, a veszélyes áruk szállításának ellenőrzése, a kritikus infrastruktúrák védelme, valamint a nukleárisbaleset-elhárítás szakterülete.

Az iparbiztonság említett önállósulásával kialakult a három szakterület (pillér) elkülönítésén alapuló szervezet, nemcsak a központi, hanem a területi és helyi szervezetek esetében is. A megyei/fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok

³⁹ Az átvett jog- és hatáskörök is jelentős többletfeladatot okoznak. Például vízügyi és vízvédelmi hatósági hatáskörök és szakirányítási feladatok 2014. évi átvételét követően az OKF 2015. év során 17 607 vízügyi és 694 vízvédelmi hatósági, 10 347 szakhatósági eljárásban vett részt. A kiemelt beruházásokhoz kapcsolódóan több mint ezer vízjogi engedélyt adtak ki az érintett katasztrófavédelmi igazgatóságok. A munkateher mellett a szűk ügyintézési határidők is további szervezési feladatot jelentenek. Például a hulladékszállítással kapcsolatos kijelölt hatáskör gyakorlására az érintett települési önkormányzat bejelentését követően 15 napos eljárási határidő áll az OKF rendelkezésére, amely nem hosszabbítható meg, és nincs felfüggesztési ok sem. Eddig összesen 15 megyében, 393 településen történt hatósági beavatkozás ideiglenes ellátás tekintetében. Ebből 12 megye 158 településén 2016 júliusában is az OKF által kijelölt 22 szolgáltató látja el a hulladékszállítási közszolgáltatást.

⁴⁰ A GEK ellátja a katasztrófavédelmi logisztikai biztosítási-, az infrastruktúra-gazdálkodási-, a logisztikai gazdálkodási- és a központosított illetmény-számfejtési feladatokat. A logisztikai biztosítási feladatai magukba foglalják a beszerzési-, a humánellátási-, az anyagi és híradó-, informatikai (technikai) biztosítási feladatokat, illetve a kapcsolódó szolgáltatásokat, úgymint a szállítást, a raktárgazdálkodást.

az OKF szervezetéhez igazodva egységes szervezeti tagozódással, egységes struktúrával kerültek kialakításra, bár különböző létszámmal⁴¹.

Megszűnt 16 készenléti állománnyal nem rendelkező tűzoltóság. Megszűntek a polgári védelmi kirendeltségek (148), feladataikat a HTP-k, az újonnan létrejövő katasztrófavédelmi őrök és katasztrófavédelmi irodák végezték.

A szervezeti rendszer ki- és újjáalakítása a települések kockázati besorolásán és a „**fehér folt**”-ok⁴² csökkentése követelményén nyugszik. Ennek keretében 2012. évben megindult az úgynevezett „**őrs program**”. Ennek lényege, hogy nem önálló parancsnokságként, hanem egy meglévő HTP részeként, annak székhelyétől távolabb, azonban a működési területen belül, az ún. „**fehér folt**”-ok irányába kihelyezésre kerül egy gépjárműfecskendő fél (azaz 4-fős legénységű), vagy egy teljes raj (azaz 6-fős legénységű) létszámmal. A megszűnő ÖTP-k működési területén létesített katasztrófavédelmi őrök jelentősége abban áll, hogy míg az ÖTP-k a vonatkozó előírások alapján 8 percen belül voltak kötelesek megkezdeni a vonulást egy káreseményhez, addig a hivatásos tűzoltó parancsnokságok és az alárendeltségükben működő katasztrófavédelmi őrök esetében a vonulást a riasztástól számított 2 percen belül meg kell kezdeni⁴³. Az őrs program megvalósítása és néhány tűzoltólaktanya jobb diszlokációja a kikerkezési idő átlagosan 18 percről 15 percre csökkentéséhez jelentős mértékben hozzájárul. 2012-ben 18⁴⁴, mindösszesen a program elindítása óta

42 katasztrófavédelmi őrs kialakítása történt meg, 7 jelenleg folyamatban van⁴⁵.

Az alábbi térképeken (1. és 2. ábra) jól nyomon követhető a „**fehér folt**”-ok **csökkenése** 2011 és 2016 között. Míg 2011-ben kizárólag hivatásos (piros) és önkormányzati (kék) tűzoltóságok biztosították Magyarország tűzvédelmét, addig 2016-ban már katasztrófavédelmi őrök (zöld) és beavatkozó ÖTE-k (lila) is jelentős szerepet vállalnak a biztonság növelésében.

⁴¹ Ha az OKF-t és a HÖT-t összességében tekintjük 2011-ben, akkor ezen belül az egyes szervezetek/megyék (ideértve Budapestet is) létszámának aránya 2016-ban lényegében csak két esetben változott jelentősebben: a borsod-abaúj-zeplén megyei szervezetek állományának aránya 6,9%-ról 7,9%-ra nőtt, a fővárosi szervezetek (a központi szervek kivételével) esetében 17,7%-os súlyuk 12,9%-ra csökkent.

⁴² Az OKF által meghatározott követelmény, hogy az adott település a HTP számára 25 percen belül elérhető legyen. "Fehér folt" az, ahol ez a követelmény nem teljesül.

⁴³ Erről a 48/2011. (XII. 15.) BM rendelet, illetve a 39/2011. (XI. 15.) BM rendelet rendelkezett.

⁴⁴ 2012. évben a legkisebb pénzügyi és idő ráfordítással kialakítható őrök kezdték meg működésüket. Ezek közül 14 már eddig is működött HTP-ként, vagy valamely HTP kihelyezett egységként, 2 ÖTP hivatásos egységgé alakult át és 2 őrs újonnan jött létre.

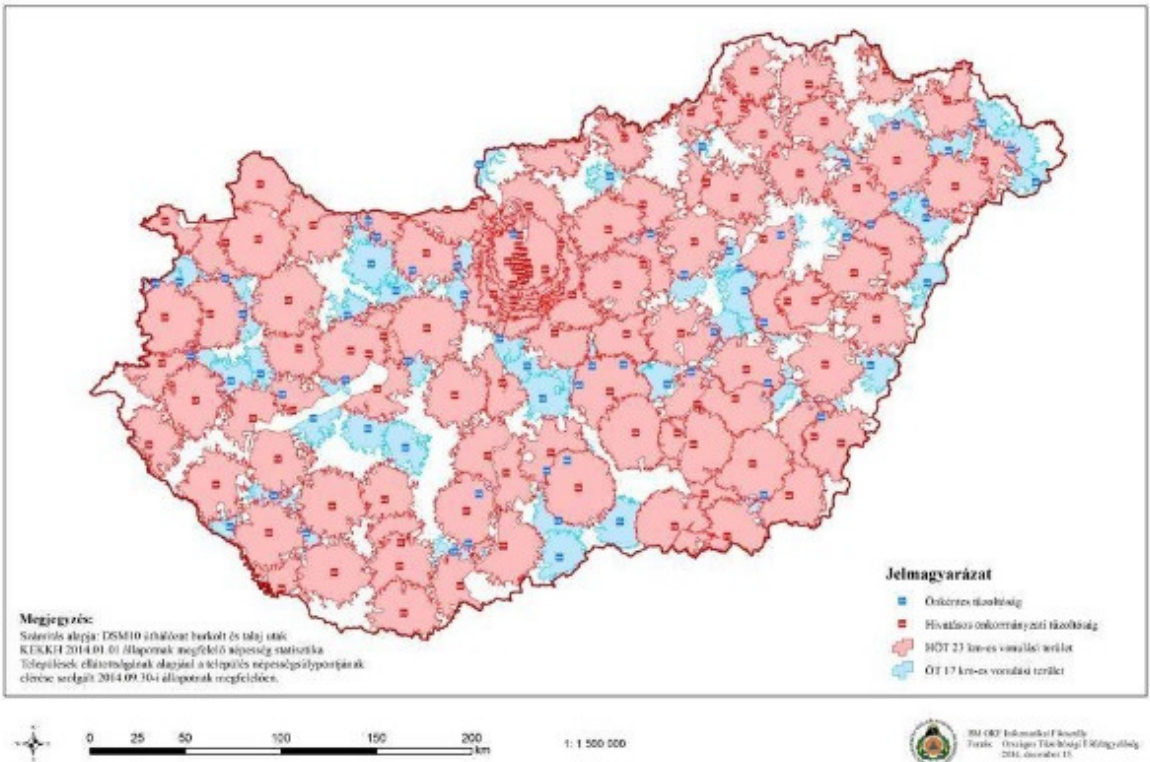
⁴⁵ Az őrs program során 6 olyan település akadt, akik a leendő katasztrófavédelmi őrs céljára nem tudtak megfelelő épületet felajánlani. Így ezeken a településeken zöldmezős beruházásként kell az őröt megvalósítani.

A belső átcsoportosítások és fejlesztések eredményeként, míg 2012. évben a „fehér folt”-ra eső települések száma 319 volt (a magyarországi települések tizede), addig ez a szám

Az OKF szervezetén belül megalakult **Magyarország két központi mentőszervezete**, amelyek egyaránt INSARAG minősítést⁴⁷ szereztek, tehát megfelelnek a nemzetközi elvárá-

1. ábra

Tűzoltóságok úthálózatra vetített 25 perces ellátási területei - 2011

Forrás: OKF adatszolgáltatása

2016. évre 160-ra csökkent. A „fehér folt”-on élő lakosok száma a kezdeti 260 ezer főről 110 ezer főre, az érintett terület nagysága pedig a kezdeti 19,5 ezer km²-ről 14,2 ezer km²-re csökkent⁴⁶.

soknak, és bevethetőek bárhol a világon. A 2012-ben létrejött, mára 210 főt⁴⁸ számláló nehéz kutató-mentő mentőszervezet, a HUNOR Hivatásos Katasztrófavédelmi Mentőszervezet

⁴⁶ Ez egyben azt is jelenti, hogy a lakosság 99%-a nem „fehér folt”-ot képező településeken él.

⁴⁷ Az ENSZ által 2002-ben elfogadott INSARAG (International Search and Rescue Advisory Group) irányelv a Városi Kutató Mentő (Urban Search and Rescue) csapatok számára ad iránymutatást, minimumkövetelmények felállításával. Ez a csapatok létszámára, szervezetére, képességeire vonatkozóan tartalmaz előírásokat.

⁴⁸ Az INSARAG minimálisan 55 főt ír elő.

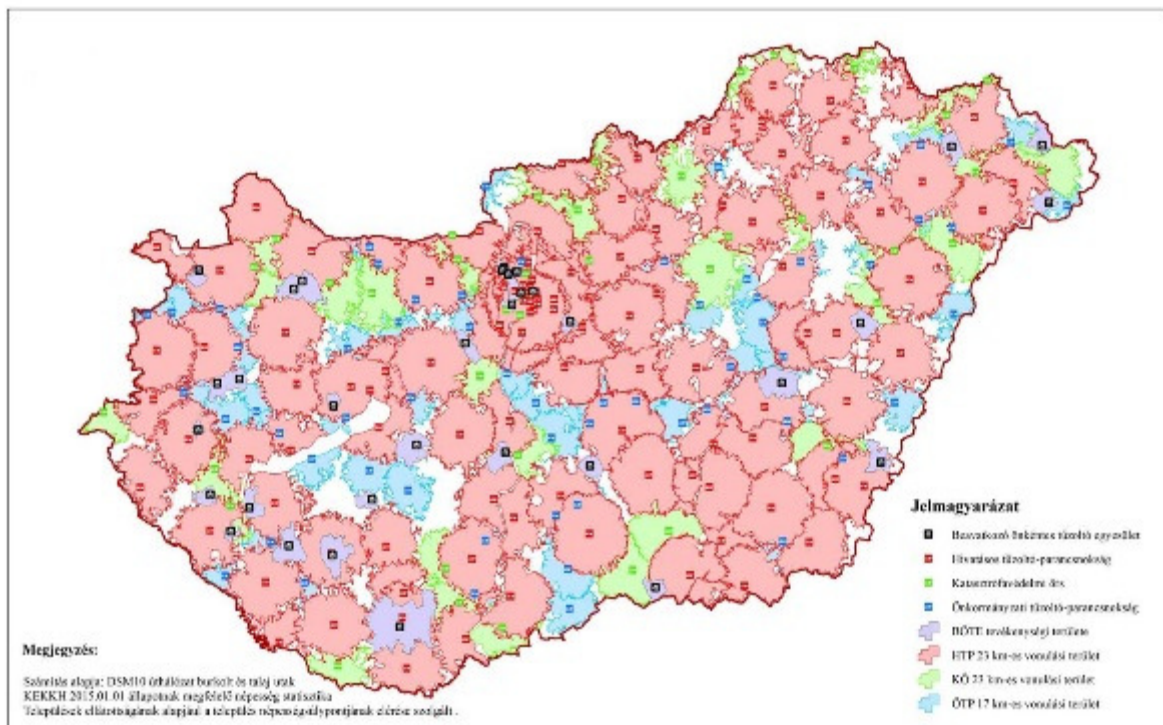
Magyarország kormányzati mentőcsapata⁴⁹. A másik az önkéntesekből szerveződött közepes kutató-mentő szervezet, a HUSZÁR Mentőszervezet (100 fő⁵⁰).

Az **OKF szervezete 2012-től folyamatos átalakuláson ment keresztül**; nemcsak a HÖT

integrációja, hanem a vízügyi-, majd a kéményseprő-ipari tevékenységgel kapcsolatos feladattöbblet miatt is változott a szervezetek állománytáblázata⁵¹. Az átszervezések a személyi állomány több mint 60%-át érintették. A fluktuáció csökkenő tendenciájú és a jövőben sem prognosztizálható nagyobb emelkedés, aminek

2. ábra

Tűzoltóságok úthálózatra vetített 25 perces ellátási területei - 2016

Forrás: OKF adatszolgáltatása

⁴⁹ A HUNOR Magyarország hivatalos mentőszervezeteként első nemzetközi bevetésén 2014 májusában az árvíz sújtotta Szerbiában vett részt, ahol egész települések kerültek víz alá, és több tízezen kényszerültek otthonuk elhagyására. A mentőszervezet 27 tagja öt motorcsónakkal és egy helikopterrel védekezett több településen, mentett emberéletet, valamint állatokat, légi felderítést hajtott végre, élelmiszert, gyógyszert szállított, és megtanította a helyieknek a magyar homokzsákos védműépítési módszert.

⁵⁰ Az INSARAG előírás legalább 38 fő.

⁵¹ Az állománytáblázat a rendvédelmi szerv szervezeti egységénél rendszeresített szervezeti elemeket, a rendszeresített szolgálati beosztásokat, azok besorolását, az azokban rendszeresített rendfokozatokat, valamint az azok ellátásához szükséges képesítési, képzettségi, végzettségi és egyéb követelményeket meghatározó okmány. Az átszervezés az állománytáblázat módosításával járó szervezési intézkedés, amelynek következtében a hivatásos állomány tagja által betöltött szolgálati beosztás megszűnik, vagy lényeges tartalma, vagy a szolgálat teljesítési hely megváltozik.

oka a nyugdíjszabályok változása, a nyugdíjkorhatár emelése, a tiszthelyettesi, zászlósi állomány számára megállapított külön juttatások folyósítása, továbbá az, hogy mindezekkel párhuzamosan nőtt a szervezet állománymegtartó ereje is⁵².

A szervezet a folyamatos változtatások mellett is professzionalizálódik. Erre utal a szolgálati- és munkabalesetek számának a 2008. és 2015. évek közötti csökkenése (3. ábra). 2016. I. félévében 96 baleset történt.

Összefoglalás

Az integráció szükségessé tette a teljes intézménystruktúra átalakítását. Az egész országra kiterjedő felelősség szempontjából a szervezetek (tűzoltóságok) területi struktúrájának ki- és átalakítása a települések kockázati besorolásán, a „fehér folt”-ok csökkentése és a szolgáltatási színvonal javításának követelményén nyugszik.

A katasztrófavédelem rendszerében a legnagyobb szervezeti változást a hivatásos önkormányzati tűzoltóság hivatásos katasztrófavédelembe történő integrálása jelentette, melynek végrehajtása közben folyamatosan bővült az

3. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

OKF feladatrendszere.

⁵² Az OKF fluktuációja 2015-ben is 4% alatt maradt: az év során 423 fő jogviszonya szűnt meg 415 fő felvétele mellett. (A hivatásos állományúak aránya 2012-ben és 2016-ban változatlanul 87-88% volt.)

A KATASZTRÓFAVESZÉLY KEZELÉSE A KATASZTRÓFAVÉDELEM ÚJ RENDSZERÉBEN

A Kat.2 meghatározása szerint a katasztrófa-veszély „*olyan folyamat vagy állapot, amelynek következményeként okszerűen lehet számolni a katasztrófa bekövetkezésének valószínűségével, és amely ezáltal veszélyezteti az emberi egészséget, környezetet, az élet- és vagyónbiztonságot*” (Kat.2 3. § 9. pont).

Míg a korábbi **nemzeti kockázatértékelés** – a hagyományos felosztást finomítva – hét fő katasztrófa-veszélyt vett figyelembe, a Kormány 2014/2015-ben⁵³ 12 kockázati területet azonosított (1. táblázat)⁵⁴:

A **hét fő kockázati terület** (vizek kártételei, rendkívüli időjárás, földtani veszélyek, erdőtüzek, ipari balesetek, migráció és bajba jutott légi járművek) nemcsak bővült, de némileg tartalmilag is megváltoztak (nem kerül külön kiemelésre az erdőtűz, differenciáltabban jelenik meg az ipari baleset)⁵⁵.

1. táblázat

Nemzeti kockázatértékelés kockázati területei 2014/2015-ben

Kockázati területek	
1.	Szélsőséges időjárás
2.	Vizek kártételei
3.	Földtani kockázatok
4.	Járványok
5.	Űridőjárás
6.	Veszélyes anyagok
7.	Közlekedési baleset
8.	Nukleáris baleset
9.	Terrorcselekmények
10.	Kibertámadás
11.	Biztonságpolitikai válság
12.	Energiaellátási válság

Forrás: BM jelentés (2015)

⁵³ A Kat.2 előírása szerint a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter háromévente készíti az Országgyűlésnek és a Kormánynak a főbb természeti csapásokra és az ember okozta katasztrófákra kiterjedő kockázatelemzésekről, a katasztrófák elleni védekezésre történő felkészülés helyzetéről, illetve a védekezésről (Kat.2 8. § (2) bekezdés e) pont). A miniszter ennek eleget tett, építve a korábban az EU részére átadott jelentésre; a 2012–2014. évi magyarországi főbb természeti csapásokra és az ember okozta katasztrófákra kiterjedő kockázatelemzésről, a katasztrófák elleni védekezésre történő felkészülés helyzetéről, illetve a védekezésről szóló, 2015 májusában készített jelentést az Országgyűlés Honvédelmi és Rendészeti Bizottsága 2015. november 11-én a 7/2014-2018. számú határozatával elfogadta.

⁵⁴ Más megközelítésben úgy csoportosították a területeket, hogy az 1. táblázat 1-5. pontjában felsoroltak a természeti, a 6-8. a civilizációs és a 9-12. a szándékolt kategóriába tartoznak. Ugyanakkor az OKF honlapján a katasztrófatípusok bemutatásánál (http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=lakossag_kattipus) a járványok nem a természeti, hanem a civilizációs eredetű veszélyek között szerepelnek. Ismételten hangsúlyozni szükséges: nem elvi, hanem nagyon is gyakorlati jelentőségű kérdéssről van szó. Járvány esetében attól függően lehet veszélyhelyzetet kihirdetni, hogy a járványokat „elemi csapás”-nak minősítjük vagy sem.

⁵⁵ Bár az egyes forráskönyvek figyelembe veszik például – földrajzi területek szerint azonosítva – az erdőtüzek kockázatait is.

Az utóbbi idők fejleményeire⁵⁶ reagál a járványok, az űridőjárás⁵⁷, a nukleáris baleset, a terrorcselekmények, a kibertámadás, a biztonságpolitikai- és az energiaellátási válság megkülböztetése⁵⁸.

A jelentés kiemeli, hogy a katasztrófavédelem a kockázati területek alapján a lehetséges következmények hatásai szerint 30 kockázati forgatókönyvvel, illetve 72 alforgatókönyvvel számol az elkövetkező öt évre, illetve a készítés-től számított 20-25 év közötti időszakra (8. melléklet) A katasztrófa-kockázat-értékelés eredményeit a veszélyeztető hatások súlyossága és a bekövetkezési valószínűség értékei alapján kiszámított kockázati szintek szerinti **kockázati diagram** mutatja. A kockázati diagramban szereplő kockázati forgatókönyvek közül a legmagasabb kockázati szinttel a szélsőséges időjárás, a vizek kártételei, az influenza-világjárvány és a migráció rendelkezik (9. melléklet).

A katasztrófavédelem új rendszerében a kockázatok kezelésében előtérbe kerül – összhangban az uniós megközelítéssel – a **megelőzés**⁵⁹. Ennek megfelelően a kormányzat által megjelölt kockázatok súlyosságát/valószínűségét a települések szintjén, a maguk konkrétságában az **új kockázatkezelési rendszer** képezi le. Ennek első lépéseként elvégezték a települések kockázatbecslését. A lefolytatott kockázatbecslési el-

járást követően – a korábbiaktól eltérően – valamennyi település (beleértve a fővárosi kerületeket) besorolásra került.

A polgármester – új szabályként: az OKF helyi szervének közreműködésével – minden évben **elvégzi a kockázatbecslést és javaslatot tesz a település besorolására** az MVB-nak. Az MVB elnöke – ugyancsak az OKF helyi szervének közreműködésével – felülvizsgálja, majd az OKF útján katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterhez jóváhagyásra felterjeszti (234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 21 §). A korábbiaknál nemcsak jobban megoldott az egységes eljárásrend, a rendszeres felülvizsgálat és az OKF bevonása, hanem már a települések besorolásához igazodó védelmi követelmények teljesítéséhez szükséges pénzeszközöket is biztosítja a központi költségvetés (234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 21. § (4) bekezdés). Ugyanakkor szabályozási következtelenségnek tűnik, hogy változatlanul hatályos a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet.

A fentebb idézett kormányrendelet **részletesen meghatározza a veszélyeztető hatásokat, a kockázati mátrixot** a bekövetkezési gyakoriság besorolási elve statisztikai és történeti adatok és a veszélyeztető hatások szintje alapján, majd a mátrix egyes cellájához rendeli hozzá a

⁵⁶ Az 1384/2014. (VII. 17.) Korm. határozattal elfogadásra és az Európai Bizottság részére megküldésre került Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelési módszertanáról és annak eredményeiről szóló jelentés. (A jelentés elkészítésének fő célja a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források (Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program) felhasználásának előfeltételeként meghatározott ex-ante kondicionalitások teljesítése volt. Ezt hazánk sikeresen teljesítette, mert a Bizottság 2015. február 13-án jóváhagyta a jelentést.) A jelentés megállapítja: „Általános értelemben biztonsági és nemzetbiztonsági szempontból hazánk kitétsége folyamatosan változik, és a különböző természetű kockázatok egyre több szálon kapcsolódnak egymáshoz.”

⁵⁷ Az űrbeli környezet állapotainak a Napból kiinduló különböző változásai megszakíthatják a műholdak normál működését, ami a kommunikáció, a navigáció, a kereskedelem és a műsorszórás zavarása mellett a földi energiaellátó hálózatban is komoly zavart okozhatnak.

⁵⁸ A szabályozás ezzel a fejlődéssel nem tartott lépést következetesen: az Alaptörvény már említett szakasza csak „*elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén*” teszi lehetővé a veszélyhelyzetet kihirdetését (Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdés). Hasonlóan az 1035/2012. (II. 21.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája is „*természeti vagy ipari katasztrófák*”-at említ.

⁵⁹ Az Uniónak megküldött jelentés szerint a „*beavatkozás és elhárítás (többek között a kockázatok feltérképezése, értékelése és kezelése) mellett a katasztrófák kezelésében egyre nagyobb és fontosabb szerepet kap a megelőzés*”. Ennek oka: az „*Európai Unió rövid távú célkitűzése, hogy Magyarországon és a tagállamokban végzett kockázatértékelések közötti koherencia javuljon a megelőzés, a felkészültség és a tervezés szakaszában*”.

kockázati besorolás osztályait. Ugyancsak részletes rendelkezések – esetenként számszerűsített előírások – található az elégséges védelmi szint követelményei, majd ennek alapulvételével elkészített veszélyelhárítási-tervek tartalmára vonatkozóan (234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 25-31. §). A veszélyelhárítási-tervek hierarchikus rendben épülnek fel a települési, illetve egyes munkahelyi tervektől kezdve egészen a miniszter által jóváhagyott központi veszélyelhárítási-tervig. (Az abban foglaltak végrehajtásában érintett ágazat saját ágazati veszélyelhárítási-tervkivonatot készíthet.) Az OKF szakmai támogató-veleményező szerepe a tervek készítés alsóbb szintjein is biztosított.

A régi és az új rendszer ugyan nem feleltethető meg egyértelműen egymásnak, de általánosságban megállapítható, hogy a katasztrófavédelem új rendszerében a **besorolás szigorúbb kritériumok alapján** történt (2. táblázat). (Az azonban nem változott, hogy Magyarország továbbra is az ár- és belvíz által a legvesélyeztetettebb: az árvíz által veszélyeztetett településeken közel 5,5 millió, a belvíz által veszélyeztetett településeken 6,4 millió lakos él.)

A besorolás évente – a katasztrófa helyzetek, ellenőrzések, gyakorlatok tapasztalatait is hasznosítva – folyamatosan felülvizsgálatra, szükség szerint, bár az érintett települések számát tekintve nem túl nagymértékben módosításra került (3. táblázat). Az, hogy az átsorolás évről-évre kevesebb települést érintett, azt jelzi, hogy mind pontosabban **sikerült az aktuális és a prognosztizálható veszélyeztetésnek megfelelően besorolni a településeket.**

2. táblázat

**Települések katasztrófavédelmi besorolása
(2011-ben és 2013-ban)**

Besorolási osztályok	Régi (2011)	Új (2013)
	besorolás szerint (település)	
I. osztály	144	157
II. osztály	964	1327
III. osztály	173	1692
IV. osztály	920	–
besorolás nélkül	971	–
Összesen	3172	3176

3. táblázat

Települések katasztrófavédelmi besorolásának változása évenként (2013-2016.)

	2013-től (település)	2014-től (település)	2015-től (település)	2016-től (település)
I. osztály	157	164	176	178
II. osztály	1327	1332	1326	1325
III. osztály	1692	1680	1675	1664
Változás	–	33	21	14

Forrás: OKF adatszolgáltatása

Összefoglalás

A katasztrófavédelem megközelítése a megelőzés és felkészülés. Ezt a célt szolgálja a kockázat-értékelés is.

Az elmúlt években a települések katasztrófavédelmi besorolási rendszerének teljes körű felülvizsgálatával és megújulásával rugalmasabb, a természetes és épített környezetben bekövetkező változások követésére alkalmas szabályozási környezet jött létre, amely alapján az alapvetően honvédelmi kockázatokra épülő besorolást felváltotta az adott területre jellemző, valós kockázatbecslésen alapuló kockázatfelmérés.

A települések megújult katasztrófavédelmi besorolási rendszerében elemi csapások és természeti eredetű veszélyek, az ipari szerencsétlenség és civilizációs eredetű veszélyek, a kritikus infrastruktúrával kapcsolatos kockázatok, illetve az egyéb eredetű veszélyek mint veszélyeztető hatások az elmúlt időszak összetettebbé vált veszélyforrásait lefedik, komplex módon kezelik.

DIGITALIZÁLT ADATBÁZISOK AZ OKF FELADATELLÁTÁSÁBAN

A megelőzést felértékelő működési modell (paradigma) feltételezi, hogy a **szabályozást és a tervezést folyamatosan és rendszeresen összevessék a hazai és nemzetközi végrehajtás tapasztalataival.** (Emellett természetesen növeli az operatív tevékenységek hatékonyságát is.) A végrehajtás tapasztalatai két alapvető forrásból táplálkoznak: az ellenőrzésekből és gyakorlatokból, illetve az éles bevetésekből.

Azaz az eseti és időszaki **műveletelemzés**⁶⁰, valamint a **veszélyhelyzeti prognózis és bevé-
lés-vizsgálat** készítésének célja a megelőzési és mentő tevékenység hatékonyságának növelése, az egyes hazai és külföldi események feldolgozásával következtetések levonása, a tapasztalatok integrálása a műveleti tervezésbe és végrehajtásba, a jogszabályalkotásba, valamint az oktatási-képzési rendszerbe. Ehhez a felhasználható forrásokat a különböző adatbázisok és jelentések⁶¹, illetve azok elemzése szolgáltatja.

Az OKF valamennyi szintjén részleteiben meghatározott, rendszeres jelentési-, műveletelemzési rendszerrel rendelkezik. A katasztrófavédelem új rendszerében alakult ki a

komplex veszélyhelyzeti prognózis⁶² és bevé-
lés-vizsgálat-készítés⁶³, amelyet a 20/2014. számú BM OKF főigazgatói intézkedés szabályoz.

A megfelelő adatbázisok rendelkezésre állása azonban nemcsak a kockázatelemzéshez, tervezéshez, a műveletelemzéshez, a veszélyhelyzeti prognózis és bevé-
lés-vizsgálathoz szükséges, hanem az **operatív feladateállítás-hoz.** Katasztrófaveszély, illetve veszélyhelyzetek kezelése során, a döntések meghozatalához rendkívüli fontosságú, hogy minél rövidebb idő alatt, minél több, a káreseményhez kapcsolódó adat álljon rendelkezésre a döntéshozó, az OKF részére, biztosítva a hatékony, szakmai és operatív döntések meghozatalát, a sikeres eseménykezelést.

Ezen szándék elérése érdekében az OKF a veszélyelhárítási-tervek mellékletét képező, lakosságvédelmi adattárak egységesítését, a rendelkezésre álló adathalmazból való információk gyorsabb kinyerése, és azok térinformatikai megjelenítése érdekében megkezdte **azok digitalizálását.**

Az adattár biztosítani fogja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által rendelkezésre álló polgári védelmi adatok egységes formában, webes felületen való rögzítését, a feltöltött infor-

⁶⁰ A katasztrófavédelmi művelet mindazon tervezési, szervezési, beavatkozási és hatósági tevékenység, amely a tüzmelőzési, a tűzoltási és műszaki mentési, a tűzvizsgálati, a különböző hatósági ellenőrzési, az iparbiztonsági felügyeleti, valamint a polgári védelmi hatósági és lakosságvédelmi intézkedések, beavatkozások végrehajtását foglalja magába.

⁶¹ A jelentés az adott művelettel kapcsolatos erőeszköz adatokat, tapasztalatokat, valamint az ezek alapján megfogalmazott fejlesztési javaslatokat tartalmazó dokumentum.

⁶² A prognóziskészítés célja a kijelölt időszakra történő felkészülés, a várható eseményekre irányuló hatékony reagálás képességének biztosítása. A negyedéves országos komplex veszélyhelyzeti prognózis tartalmazza: az előző év azonos naptári időszakára jellemző országos tendenciákat, geográfiai, hidrológiai, meteorológiai adatokat, a jellemző katasztrófavédelmi feladatokat, a várható extrémításokat, a potenciális veszélyhelyzetek előrejelzését, a várható katasztrófavédelmi műveleteket, a felkészülési feladatok meghatározását.

⁶³ A bevé-
lés-vizsgálat célja a prognózisban meghatározottak és a tárgyidőszakban bekövetkezett események, valamint a végrehajtott műveletek összevetése és értékelése. A negyedéves bevé-
lés-vizsgálat tartalmazza a tárgyidőszakban tapasztalt geográfiai, hidrológiai, meteorológiai adatokat, a bekövetkezett eseményeket és azok előre jelzett tendenciákkal történő összehasonlítását, a tervezett és végrehajtott megelőzési feladatok elemzését és értékelését, a tervezett feladatoktól eltérő, illetve azokat meghaladó katasztrófavédelmi műveletek elemzését és értékelését, a levonható következtetéseket, a prognózis alkalmazhatóságát, tartalmi elemeinek módosítására, illetve a jövőbeni feladatokra tett javaslatokat.

mációk alapján létrehozott nyilvántartás hatékony menedzselését, illetve az adatok egységes csatornán való pontos lekérdezését, az eseményekhez való hozzárendelésüket.

Az OKF számára **jelentős uniós forrás** (1,5 Mrd Ft) állt rendelkezésre a katasztrófavédelmi informatikai rendszerek döntéstámogató szerepének és biztonságának növelésére⁶⁴. Ezek nem elképzelhetők megfelelő (támogató) adatbázisok nélkül. A 2013-2014 között megvalósított projektben megteremtett infrastruktúra bázisán több fejlesztés is megvalósult.

Ilyen a Döntéstámogatási Térkép (DÖMI), amely a **műveletirányítás számára releváns adatokat** könnyen átlátható, egyszerűen kezelhető, gyors térképes felületen jeleníti meg. Az események, valamint a cselekménysorozat és a visszajelzések alakulásával kapcsolatos információk folyamatosan frissülnek a PAJZS⁶⁵ adatbázisából.

A tűzoltási szakterület ún. **diszlokációs tervezéséhez** igazi áttörést jelentett az útvonalhálózatra vetített vonulási idők elemzése, ahol például a tervezett katasztrófavédelmi őrsök ellátási területei is az elemzések részévé váltak. Emellett egyedi esetek kezelését segíti az a webes térinformatikai alkalmazásba épített elemző funkció, amellyel a végfelhasználó saját igényeinek megfelelően, web böngészőből tudja lefuttatni az ellátási övezet kiszámítását, úthálózatra vetítve, tetszőleges távolságra/percre, illetve választás szerinti gépjárműre vonatkozó szabályokkal (pl. kéklámpás tervezés esetén ne vegye figyelembe az egyirányú utcákat), vagy akadályok (pl. útlezárások) beépítésével.

Az árvízi helyzetre történő felkészüléshez kialakított alkalmazás az esetlegesen bekövetkező, több megyét érintő védekezés során a helyi szintű irányítás részére dinamikusan szerkeszthető, valós idejű adatfelvitelt támogat, biztosítva, hogy ott kerüljön rögzítésre az adat, ahol keletkezik. Több forrásból származó, jól elkülönített adatszoportok segítik a munkájukat, például a védekező települések vagy erőeszközök elhelyezkedése, vagy a vízügyi társszervtől érkező, valós idejű vízállás- és gátórjárás adatok szabványos adatformátumban, ún. térinformatikai szolgáltatásokként. A beépített keresők segítik a térbeli tájékozódást. Az adatmegjelenítés mellett olyan elemző funkciók állnak rendelkezésre, amelyek segítségével kitelepítések tervezése, helyszínrajzok készítése is megvalósítható, valamint nyomtatásra is van lehetőség, ha például egy jelentés mellékletét szükséges elkészíteni.

A fentebb felvillantott, a katasztrófavédelmi feladatellátás színvonalára kedvezően ható fejlesztések mellett az OKF felhívta a figyelmet arra, hogy **jelenleg sem rendelkezik elektronikus hozzáféréssel bizonyos adatbázisokhoz**⁶⁶. Az adatbázisokból az OKF manuális úton, esetenként belföldi jogsegély(!) útján jut adatokhoz. Így az adatok rendelkezésre állnak, csak éppen nem a technika által elvileg biztosítható, a feladatellátás hatékonyságát növelő módon.

⁶⁴ Az 1236/2012. (VII. 12.) Korm. határozat az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program 2011-2013. évi akciótervének elfogadásáról, valamint kiemelt projektek nevesítéséről az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program 2011-2013. évi akciótervében és az Államreform Operatív Program 2011-2013. évi akciótervében 2. melléklet 1.1.10 konstrukció kód)

⁶⁵ Az ugyancsak a projekt keretében elkészült PAJZS rendszer az ország teljes területére kiterjedő, egységes, központosított bevetésirányítási rendszer.

⁶⁶ Ilyen például a távérzékeléses árvíz, belvíz és aszály monitoring rendszer, az Országos Erdőállomány Adattár, az Egységes elektronikus közműnyilvántartás (E-közmű), az Országos Cégnilyvántartó és Céginformációs Rendszer, a Központi Közlekedési Közigazgatási Bíróság-nyilvántartás stb.

Összefoglalás

Az OKF mind jobban hasznosítja a (digitizált) adatbázisokat a szabályozás, tervezés, végrehajtás értékelésében. Az OKF valamennyi szintjén részleteiben meghatározott, rendszeres jelentési-, művelet-elemzési rendszerrel rendelkezik. Az uniós források (1,5 Mrd Ft) több területre kiterjedő informatikai fejlesztéseket biztosítottak. Az ezeken futó alkalmazások összekapcsolása az információk gyors kiértékelésével növeli a feladatellátás hatékonyságát. Korlátozó tényező azonban, hogy több állami adatbázishoz továbbra sem megoldott az OKF részére az elektronikus hozzáférés.

AZ OKF ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGE

A jogszabályi előírások érvényesítésében fontos szerepet játszik a **(hatósági) ellenőrzés**, amelyik megfelelő szankcionálási jogkörrel rendelkezik a jogkövető magatartás kikényszerítésében. A katasztrófavédelem új rendszere ezzel kapcsolatban az OKF-re nagyobb felelősséget rótt és lehetőséget adott számára, hogy ezzel élhessen is. Az OKF eleget tett ennek a kötelezettségének. Az OKF feladatellátására általában is levonható következtetés az általa végzett ellenőrzések adatai elemzéséből.

Az OKF tradicionális feladatai közé tartozik a **tűzvédelmi és piacfelügyeleti ellenőrzések**. Ebben is növekedés mutatkozott; például 2012-ben 19 275 tűzvédelmi ellenőrzést hajtottak végre, 2015-ben már kétharmaddal többet (32 354). A 2016. I. félévében végzett ellenőrzések száma pedig már meghaladta a teljes 2011. évi ellenőrzési mennyiséget (4. táblázat). (Hasonló a helyzet a piacfelügyeleti ellenőrzések esetében is.)

Az újonnan átvett feladatok is pótlólagos ellenőrzési kötelezettséget jelentettek: 2015-ben ennek keretében került sor 13 511 kéményseprő-ipari közszolgáltatással összefüggő ellenőrzésre.

A **vízügyi hatósági hatáskörök átvétele**⁶⁷ is jelentős ellenőrzési terhet ró az OKF-re. Az OKF, mint vízügyi hatóság az ellenőrzést az I. (kiemelkedően fontos) kategóriába tartozó létesítményeknél (számuk 1100-1200) évenként, a

II. (nagyobb térséget érintően jelentős) kategóriába tartozó létesítményeknél (1500-1600) két-évenként, a III. (helyi jelentőségű) kategóriába tartozó létesítményeknél (8000) öt-évenként, a IV. (kisebb jelentőségű) kategóriába tartozó létesítményeknél (több mint 47 000) esetenként, azaz szűrőpróbaszerűen, illetve megkeresés vagy bejelentés alapján végzi (72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 21. § (6) bekezdés).

4. táblázat

**Tűzvédelmi és piacfelügyeleti ellenőrzések
2011-ben és 2016-ban**

	2011. év	2016. I. félév
Tűzvédelmi ellenőrzés (db)	27 427	29 366
Piacfelügyeleti ellenőrzés (db)	202	264

Forrás: OKF adatszolgáltatása

Az OKF ellenőrzési feladatai kibővültek az iparbiztonság terén. Egyrészt a gazdasági-technológiai változások mellett a SEVESO III. átültetésével⁶⁸ is nőtt a veszélyes üzemek száma (4. ábra⁶⁹). Ez pótlólagos feladatot adott az OKF-nek a veszélyes üzemek azonosításával, engedélyezésével, a veszélyességi övezetek kijelölésével és ellenőrzésével kapcsolatban (5. táblázat).

⁶⁷ A 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet alapján az OKF 2014. szeptember 10-én átvette a vízügyi és a vízvédelmi hatósági és szakhatósági hatásköröket; ez összesen 92 vízügyi, 53 vízvédelmi hatáskört jelent.

⁶⁸ Az eddigi fő tevékenységek – a gázipari, olajipari, vegyipari veszélyes üzemek – mellett nagy számban jelentek meg a mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemek (terményszállítók, hűtőházak). A küszöbérték alatti üzemek köréből magas számuk miatt kiemelhetők továbbá a klórt felhasználó vízmű és fürdő vállalkozások.

⁶⁹ A SEVESO III. (hazai) szabályai 2015. évi hatálybalépése alapján 34 új veszélyes üzem kijelölése történt meg, miközben 20 besorolás megváltozott és 82 üzemet kisoroltak a szabályozás alól. Így 2014-hez képest az alsó küszöbértékű üzemek száma 2015-ben 108, a küszöbérték alattiaké 420 volt.

4. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

5. táblázat

A veszélyes üzemek és a rájuk vonatkozó ellenőrzések száma (2011-ben és 2015-ben)

Üzem besorolása küszöbérték szerint	Üzemek		Ellenőrzések		Ellenőrzött-ség aránya (%)	
	száma					
	2011. évben	2015. évben	2011. évben	2015. évben	2011. évben	2015. évben
felső	78	108	67	93	86	86
alsó	91	132	38	86	42	65
küszöbérték alatti	–	420	–	216	–	51

Forrás: OKF adatszolgáltatása

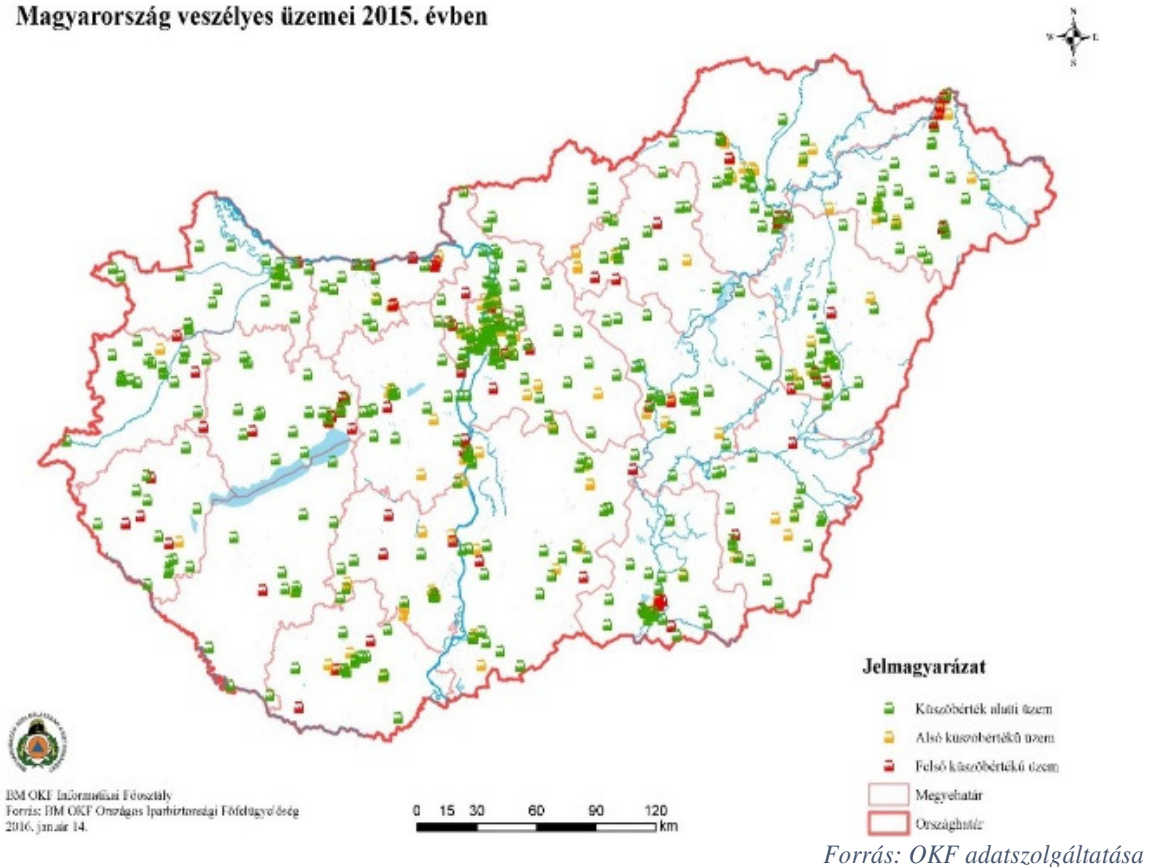
Az érintett üzemek földrajzi elhelyezkedése nem egyenletes; különösen igaz az, hogy egyes nagyvárosokban és környékükön sűrűsödnek (5. ábra).

A veszélyes áruk szállításának⁷⁰ ellenőrzése terén is növekedett az ellenőrzések volumene 2012-2015 között: egyre több közlekedési (szállítási) ágazat került bevonásra és egyre na-

gyobb mértékű lett az ellenőrzések, az ellenőrzött közlekedési eszközök és ellenőrzött telephelyek számát tekintve⁷¹. Ezzel párhuzamosan az elsőfokú eljárásban kiszabott bírságok összege is nőtt. Ezt mutatja a 6. táblázat⁷²:

5. ábra

Magyarország veszélyes üzemei 2015. évben

⁷⁰ Az egyes közlekedési ágazatok veszélyes áru szállítására különböző – Magyarország vonatkozásában is érvényes – szabályzatok vonatkoznak: közúton az ADR (Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par route – Európai egyezmény a veszélyes áruk közúti szállításáról), vasúton RID (International Carriage of Dangerous Goods by Rail – Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzat), belvízi közlekedésben ADN (The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways – Európai megállapodás a veszélyes áruk nemzetközi belvízi szállításáról), légi közlekedésben ICAO TI (International Civil Aviation Organization Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air – Nemzetközi Polgári Repüléstudományi Szervezet Veszélyes Áruk Légi Szállításának Biztonságát szolgáló Műszaki Utasítások).

⁷¹ Az OKF önálló hatósági jogkörben végzett ellenőrzéseiről az adott ágazati törvények (módosításai) rendelkeznek: 1988. évi I. törvény, majd 2012. január 1-vel a 2005. évi CLXXXIII. törvény, a 2000. évi XLII. törvény, illetve 2015. január 1-től az 1995. évi XCVII. törvény.

⁷² A táblázat nem tartalmazza a veszélyes áruk légi szállításával kapcsolatos ellenőrzések adatait, mert 2012-ben nem történt ilyen ellenőrzés. Ilyen típusú ellenőrzéseket 2015-ben 81 alkalommal hajtottak végre, amely 61 szállítmányra terjed ki. Ezen kívül volt még 18 telephelyi ellenőrzés.

6. táblázat

A veszélyes áruk szállításával összefüggő ellenőrzések (2012-ben és 2015-ben)

Ellenőrzés típusa	Ellenőrzés jellemzői	2012. évben	2015. évben
közúti szállítás (ADR)⁷³	ellenőrzések száma (db)	1734	4652
	ellenőrzött jármű (db)	29 535	31 347
	ellenőrzött telephely (db)	612	1712
	kiszabott bírság (M Ft)	105	186
vasúti szállítás (RID)	ellenőrzések száma (db)	747	1204
	ellenőrzött jármű (db)	10 095	24 076
	ellenőrzött telephely (db)	167	227
	kiszabott bírság (M Ft)	15	26,5
vízi szállítás (ADN)	ellenőrzések száma (db)	142	640
	ellenőrzött jármű (db)	937	2335
	kiszabott bírság (M Ft)	12	5

Forrás: OKF adatszolgáltatása

A teljesen új feladatként jelentkezett **kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos koordinált ellenőrzések** száma növekedett: 2015. IV. negyedévben és 2016. I. negyedévben 7-7 létesítmény. 2016. II.-IV. negyedévben már 43 ellenőrzést végeztek, terveznek végrehajtani⁷⁴. (Az ellenőrzések eredményességét a szankcionálási rendszer is erősíti: a 65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés szerint az üzemeltetővel szemben 100,0 E Ft-3,0 M Ft közigazgatási bírság szabható ki.)⁷⁵

A polgári védelmi területen is hasonló növekedés volt megfigyelhető: 2012-ben közel 2500, 2013-ban 10 000 2014-ben és 2015-ben 20 000 ellenőrzést végzett az OKF.

Összefoglalás

Összességében megállapítható, hogy a katasztrófavédelem új rendszerében **az OKF által végzett ellenőrzések egyre több területre kiterjedően és növekvő volumenben kerültek végrehajtásra**. Mindeközben (2012-2015. között) az OKF létszáma csak valamivel 2%-ot meghaladóan emelkedett. Az ellenőrzések hatékonyságához hozzájárult a szankcionálási eszköztár bővítése, illetve a bírságok tételeinek emelése is.

⁷³ Az OKF 2011-ben még csak a közúton ellenőrizte a veszélyes áru szállítását; a vonatkozó adatok: 966 ellenőrzés, amely 13 964 járművet érintett, továbbá 594 telephely ellenőrzése és 96,0 M Ft bírság kiszabása.

⁷⁴ A vonatkozó 65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet előírja, hogy a létfontosságú rendszerlemek ellenőrzését úgy kell megszervezni, hogy arra 3 évente kerüljön sor (65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés).

⁷⁵ Az ellenőrzések – a felkészítés mellett – is szerepet játszhatnak abban, hogy a veszélyes üzemekben bekövetkezett üzemzavarok száma a harmadára esett vissza 2012-höz képest.

A TÁRSADALOM BEVONÁSA A KATASZTRÓFAVÉDELEMBE

A Kat.1,2 alapvető megközelítéséből az következik, hogy az állam a saját szervezetein (munkavállalóin) kívül más, nem állami szervezeteket (munkavállalóit), valamint azok mellett **az állampolgárokat is közvetlenül bevonja a katasztrófavédelmi feladatok ellátásába.** Az állampolgárok és a gazdasági szervezetek jogi szankciókkal

is kikényszeríthető igénybevételére a Kat.2-ben előírt polgári védelmi-, illetve gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségről szóló rendelkezései alapján kerülhet sor⁷⁶.

Ugyanakkor az állampolgárok és a nem állami szervezetek önkéntes alapon is részt vesznek a katasztrófavédelem feladatellátásában⁷⁷.

6. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

⁷⁶ A nem a katasztrófavédelemmel összefüggésben elrendelt minősített időszak rendkívüli jogrendje szerint igénybe vehető polgári védelmi, illetve gazdasági és anyagi szolgáltatási kötelezettségről a Hvt. rendelkezik.

⁷⁷ Ez alól kivételt jelent, ha a létesítményi tűzoltóság létrehozására jogszabály kötelezi a szervezetet.

⁷⁸ Ebből a létszámból 2015-ben 16 000 fő részesült képzésben és több mint 15 000 fő vett részt gyakorlaton.

⁷⁹ Jelentősebb árvizek 2013-ban és 2014-ben jelentkeztek.

önkormányzati tűzoltóságokból (ÖTP), a létesítményi tűzoltóságokból (LTP) és az önkéntes tűzoltó egyesületekből (ÖTE) áll. Együttműködési kötelezettségüket jogszabály írja elő (Ttv. 2. § (4) bekezdés). Az utóbbi három alapvetően önkéntes alapon kerül kialakításra. Szakmai tevékenységüket, a tűzoltói feladatokban való képességüket az OKF ellenőrzi és minősíti (Ttv. 36. § és 36/A. §). Ennek megfelelően – együttműködési megállapodás alapján – vesznek részt önállóan vagy közreműködve az állami feladatellátásban⁸⁰. (A tűzoltói tevékenység részét képező tűzvédelem egyik eleme a tűzvizsgálat, amelyet csakis a hivatásos tűzoltóság láthat el⁸¹.)

Az **ÖTP** a települési önkormányzat/önkormányzati társulás (esetleg ÖTE-vel közösen) alapított köztisztviselői szerv, amely az önkormányzat/társulás közigazgatási területén végzi tevékenységét (Ttv. 24. §).

Az **LTP** a gazdálkodó szervezet tevékenységével összefüggő tűzoltói feladatok elsődleges ellátására önkéntesen vagy – bizonyos feltételek fennállása esetén – kötelezően létrehozott és fenntartott szervezet (Ttv. 35. §).

Az **ÖTE** a lakosság részére tűzmegelezéssel és tűzvédelemmel kapcsolatos tájékoztatást nyújthat. Emellett – a központilag meghatározott személyi és technikai feltételek megléte esetén – a vállalt tevékenységi területen a tűzoltói feladatokban közreműködhet vagy

(2014-től) önállóan beavatkozhat (Ttv. 33-33/G. §).

A hivatásos tűzoltóság munkáját támogató vagy – több vonatkozásban – helyettesítő **ÖTP/LTP/ÖTE szervezetek létszáma** a katasztrófavédelem új rendszerében összességében növekedett, szerepük erősödött: 2011 és 2016. között a növekedés 43,2% volt (13,6 ezer főről 19,5 ezer főre⁸²). Ezen belül azonban az ÖTP létszáma 26,4%-kal csökkent⁸³ (így arányuk is 12,7%-ról 6,5%-ra esett). Az LTP esetében a növekedés 18,4%, míg az ÖTE-knél 60,0% volt (10 ezerről 16 ezer főre).

A **szervezetek számában** csak részben tapasztalható a létszámoknál megfigyelhető tendencia. Az ÖTE szervezetek száma a létszámukhoz hasonlóan csökkent, de annál kisebb mértékben: 69-ről 60-ra. (Nyolc ÖTP székhelyén katasztrófavédelmi őrs, míg egy ÖTP székhelyén hivatásos tűzoltó parancsnokság létesült, és vette át a korábbi feladatellátást⁸⁴.) Az LTP-k létszáma 18,4%-kal emelkedett (2011-ben: 1891 fő, 2016-ban: 2238 fő), miközben a szervezeteik száma csökkent: 2011-ben 71 db LTP működött Magyarországon, míg 2016-ban 66 db. Az ÖTE-k száma a létszámhoz hasonló mértékben nőtt: 315-ről 520-ra (65%). A beavatkozásra képes ÖTE szervezetek száma egyelőre még csekély: 2016-ban 36 db 627 fővel. (Azonban 2014-ben – az indulás évében – még csak 12 ilyen szervezet volt.)

⁸⁰ A részletes szabályokról a 239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet rendelkezik.

⁸¹ A tűzvizsgálat a tűz keletkezési idejének, helyének és okának felderítésére irányuló hatósági tevékenység, amelynek célja olyan tűzmegelezési, tűzoltási beavatkozási tapasztalatok megszerzése, következtetések levonása, amelyek alkalmasak a tűzmegelezési ismeretek bővítésére és a mentési beavatkozási feltételek javítására.

⁸² Az ÖTE-k esetében nincsenek pontos adatok, csak becslések.

⁸³ Meg kell említeni, hogy ezen belül a főfoglalkozású tűzoltók száma kisebb mértékben csökkent, ezzel arányuk is nőtt az ÖTP-n belül: 47,8%-ról 52,0%-ra. (Az ÖTP létszáma főfoglalkozású és önkéntes jogviszonyban álló önkormányzati tűzoltóból áll. A főfoglalkozású tűzoltók az Mt. szerinti főállású munkavállalók, akik havi fizetésért, az ÖTP-nél alkalmazott szolgálati rend szerint készenléti szolgálatot látnak el. Az önkéntes jogviszonyban álló tűzoltók önkéntes alapon, szabadidejükben, fizetség nélkül segítik az ÖTP-k szakmai munkáját.)

⁸⁴ Az ÖTP-k száma jelenleg – úgy tűnik –, hogy stabilizálódott: a kilencből hét esetben 2012-ben történt a megszűnés; az utolsóra 2013. július 31-én került sor.

Látható, hogy 2016-ban az OKF 11,5 ezer fős állománya mellett – az önkéntes mentőszervezetekkel együtt – **több mint 200 ezer állampolgár**⁸⁵ vethető be a katasztrófavédelem feladatok ellátását közvetlenül támogató szervezetekben⁸⁶. A társadalom bevonása azonban csak akkor képes érdemben hozzájárulni az állam katasztrófavédelmi tevékenységéhez, ha megfelel az állam (OKF) által meghatározott követelményeknek, ezek megfelelőségét folyamatosan ellenőrzik, karbantartják, továbbá ha képességeik megőrzéséhez és fejlesztéséhez az állam (különböző formában) támogatást nyújt. Az állam ezért pénzügyi és természetbeni támogatásban részesíti ezeket a szervezeteket.

Az ÖTP-k **állami támogatásának** mértékét, valamint a felosztásra vonatkozó szabályokat a mindenkori költségvetési törvény határozza meg. A felosztásra vonatkozó alapelvek 2011-2016. között nem változtak: a támogatás fix összegű alaptámogatásból és települési veszélyeztetettséget kifejező pontszám által differenciált támogatásból épül fel.

A 2011. évre vonatkozó szabályok értelmében valamennyi működő ÖTP 10,0 M Ft összegű alaptámogatásban, valamint az ÖTP által ellátott elsődleges működési körzet települései veszélyeztetettségének mértékét kifejező, jogszabályban rögzített pontszámok aránya alapján differenciált támogatásban részesült. (A súlyozás több mint 95%-át a lakosságszám és a terület nagysága jelentette.)

A katasztrófavédelem új rendszerében már részletesebben kerültek meghatározásra azok a veszélyeztető tényezők (lakosságszám és terület nagyság mellett már jelentős súlyszávalékkal

például a település hivatásos tűzoltóságtól vagy ÖTP-től mért távolsága is), amelyek alapján kiszámítható az egyes települések veszélyeztetettség pontszáma.

Az ÖTP-k **egységes szakmai előírások alapján** látják el feladataikat, melynek következtében a veszélyeztető tényezők és súlyszávalékaik felülvizsgálata mellett szakmailag indokoltá vált a legalacsonyabb és legmagasabb támogatási összegek közötti jelentős különbség mérséklése is. Fenti cél az alaptámogatás emelésével valósult meg, így az alaptámogatás mértéke fokozatosan, a 2011. évi 10,0 M Ft-ról 2016-ra 25,0 M Ft-ra emelkedett. A normatív támogatás 2015-től fenntartási és működési célok mellett már fejlesztési célokra is fordítható, melyet az OKF szigorú szabályok betartásához – például 100 E Ft fölötti fejlesztési felhasználás esetén igazgatói hozzájáruláshoz – kötött. A 2012. évtől az ÖTP-k a normatív, állami támogatás részletes felhasználásáról az OKF által rögzített szabályoknak megfelelően havonta számolnak el az OKF felé. Az állami támogatás mellett a 2013. évtől már az egyéb forrásból származó bevételeik felhasználásáról is kötelesek tájékoztatást adni az elszámolás során, mely fontos információkat biztosít az ÖTP-k állami támogatásának további fejlesztéséhez is.

Az ÖTP-k által a működési, üzemeltetési, fenntartási feltételek biztosítására kötelezően fordítandó éves összeg legalább 6,0 M Ft-ban került meghatározásra, mely 2015-ben került bevezetésre annak érdekében, hogy a támogatás személyi juttatásokra történő rendkívül magas felhasználási aránya csökkenjen, egyúttal biztosított legyen a működési háttér fedezete.

⁸⁵ Az egyes szervezetek tagsága között ugyan lehet átfedés, másrésztől azonban figyelembe kellene venni a karitatív szervezetek önkénteseit is.

⁸⁶ Jelentőségét mutatja például a 2013. nyári árvízi védekezés. Ebben az évben a Duna és mellékfolyói vízgyűjtő területén a több napon keresztül rendkívüli csapadékvevényeséget követően kialakult árhullám 2013. június 7-én lépett be Magyarország területére és egy héttel később hagyta el azt. Az árvízi védekezésben több mint 74 000 fő vett részt: az OKF 4 ezer fős állománya mellett több mint 41 ezer állampolgár, köztük az érintett megyék valamennyi mentőcsoportja. (A homokzsákok töltésében és az árvíz elvonulását követően a zsákok úrtében 200 közösségi szolgálatos diák is kivette a részét.) Ez is hozzájárult ahhoz, hogy a szinte valamennyi eddig mért legnagyobb vízszinteket megdöntő Dunát sikerült a medrében tartani.

Nominálértékben alig változott (csökkent) 2011-2015 között az **ÖTP-k támogatása**, míg az egy szervezetre jutó támogatás tizedével emelkedett, azaz reálértékben is – az árváltozás választott mutatójától függően – néhány százalékos növekedést mutatott. Az összes támogatás

növekedett szerepet szán a társadalom bevonása ezen formájának. Támogatásuk alapjai 2011-2016. között érdemben nem változtak: a támogatásra a központi költségvetés a BM fejezetben biztosít fedezetet, amely átcsoportosításra kerül az OKF részére. A felhasználásról az

7. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

2011-ben 2061,3 M Ft, 2015-ben 1963,0 M Ft volt; az átlagos támogatási összeg értéke 29 874,0 E Ft és 32 717,0 E Ft volt.

Az ÖTE-k számának, súlyának erősödésében fontos szerepet játszik, hogy a **katasztrófavédelem új rendszerében a kormányzat meg-**

OKF intézkedik. Ugyanakkor a számukra rendelkezésre pályázati keretösszegekről⁸⁷ a természetbeni és pénzbeli támogatás mértéke ötszörösére(!) nőtt a 2011-es és 2012-es 120,0 M Ft-ról – 2013-tól bővülve – 2016-ra 600,0 M Ft-ra. A támogatások jogcímei is bővültek, akárcsak az átlagos támogatási összeg (380,9 E Ft-ról

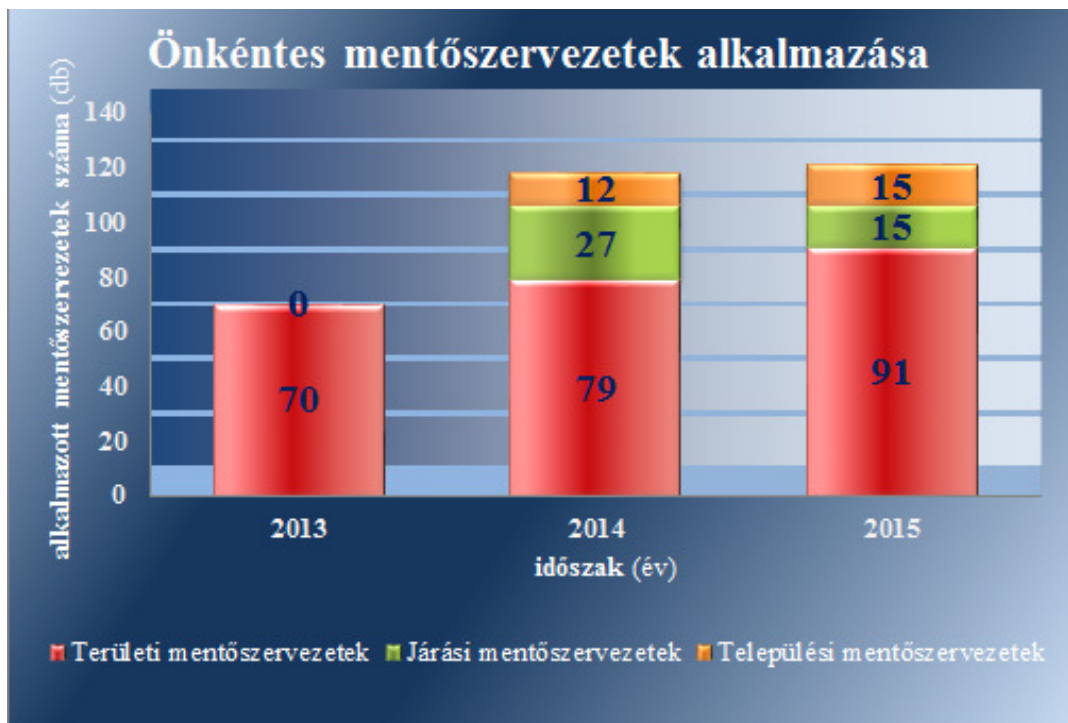
⁸⁷ A 2014. évtől a pályázati támogatások mellett már egyedi döntés alapján is részesültek támogatásban az ÖTE-k. Az egyedi döntés alapján megvalósuló támogatásokkal célzott forrás biztosítható olyan egyesületek részére, melyek fejlesztése kiemelt jelentőségű Magyarország mentő-tűzvédelmét illetően (például „fehér folt”-on működő, illetve beavatkozó ÖTE-k támogatása).

723,6 E Ft-ra⁸⁸), miközben szinte minden évben az összes ÖTE részesült támogatásban. A támogatások egységesítést elősegítő jellegére utal, hogy a tűzoltó technikai- és védőeszközök, EDR rádiók OKF általi központi beszerzése, valamint természetbeni támogatásként történő átadása által például biztosítható ÖTE-k megfelelő minőségű és rendszeresített eszközökkel történő ellátása. Ezen kívül az OKF a szakmai ismeretek elmélyítésére tanfolyamokat is szervez számukra (7. ábra). Ez az OKF által nyújtott katasztrófavédelmi képzésekbe illeszkedik (8. ábra).

Az **önálló beavatkozást végző ÖTE-k** támogatásának mértéke az ÖTE által vállalt éves készenléti emberóraszám függvénye. Az évi 3000 óra készenléletet vállaló ÖTE-k havi 100 E Ft, míg az évi 4500 óra készenléletet vállaló ÖTE-k havi 170 E Ft támogatásban részesülnek. 2015. évtől lehetőség nyílt arra is, hogy az előírtnál magasabb készenléti óraszámot teljesítő ÖTE-k egyedi döntés alapján további többlettámogatásban is részesüljenek.

A fentiekkel ellentétben az **önkéntes mentőszervezetek bevonása, támogatása egyenletlen volt.** (Az önkéntes mentőszervezet különleges kiképzésű személyi állománnyal rendelkező, speciális technikai eszközökkel felszerelt, katasztrófák és veszélyhelyzetek hatásainak ki-

8. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

védésére, felszámolására, katasztrófavédelmi feladatok ellátására, valamint emberi élet mentésére önkéntesen létrehozott civil szerveződés.)

⁸⁸ A beavatkozó ÖTE-k átlagos támogatása 2016-ban ennél 14%-kal magasabb volt.

A létszámukra vonatkozó adatok alapján a 6 központi rendeltetésű mentőszervezet mintegy 1000, a 20 területi rendeltetésű (megyei) mentőcsoport körülbelül 1500, a 178 járási mentőcsoport csaknem 6000, a 825 települési mentőcsoport 9000 önkéntessel rendelkezett.

Az önkéntes mentőszervezetek támogatására a Kat.2 alapján először 2012-ben nyílt lehetőség, azonban állandó jelleggel csak 2015-től részesülnek – az ÖTE-kre vonatkozó szabályokkal megegyező elvek szerinti – támogatásban.

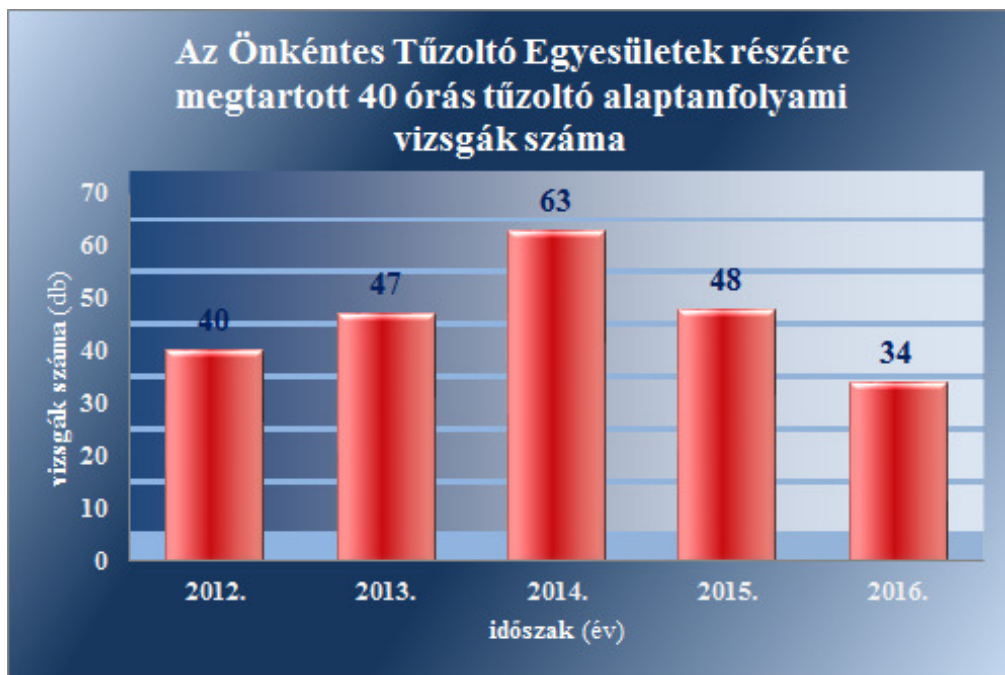
A támogatás az időszakban rugalmasabbá vált, és a felhasználás jogcímei is bővültek. A 2012. évben kizárólag előfinanszírozással biztosított pénzbeli támogatásban részesültek az önkéntes

mentőszervezetek, míg 2015. évben természetbeni-, valamint támogatási előleggel és/vagy utófinanszírozással megvalósuló pénzbeli támogatást kaptak, továbbá a felhasználás során belső átcsoportosításra is lehetőség nyílt az üzemeltetési költségek között. A támogatási kategóriák (eszközök, szerszámok, egyéni védőruházat, gépjármű javítás-felújítás, fenntartás, oktatás és képzés) között 2016-ban új elemként jelent meg az építési beruházás tervezésének támogatása. Esetükben

is – az ÖTE-khez hasonlóan – lényeges a védőeszközök és védőruhák OKF általi központi beszerzése, valamint természetbeni támogatásként történő átadása. Ezáltal biztosítható, hogy egy-egy, megfelelő minőségű és rendszeresített eszközök és ruházati termékek kerüljenek a mentőszervezetekhez.

A pozitívumok mellett azonban meg kell említeni, hogy 2013-2014. évben nem állt rendelkezésre forrás az önkéntes mentőszervezetek támogatásához. Az is **kedvezőtlennek** tűnik, hogy bár a támogatott szervezetek száma növekedett (2012-ben 40, 2016-ban 122), a célra rendelkezésre álló összeg (47,1 M Ft és 83,5 M Ft) ezzel nem tartott lépést. Ezért az átlagos támo-

9. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

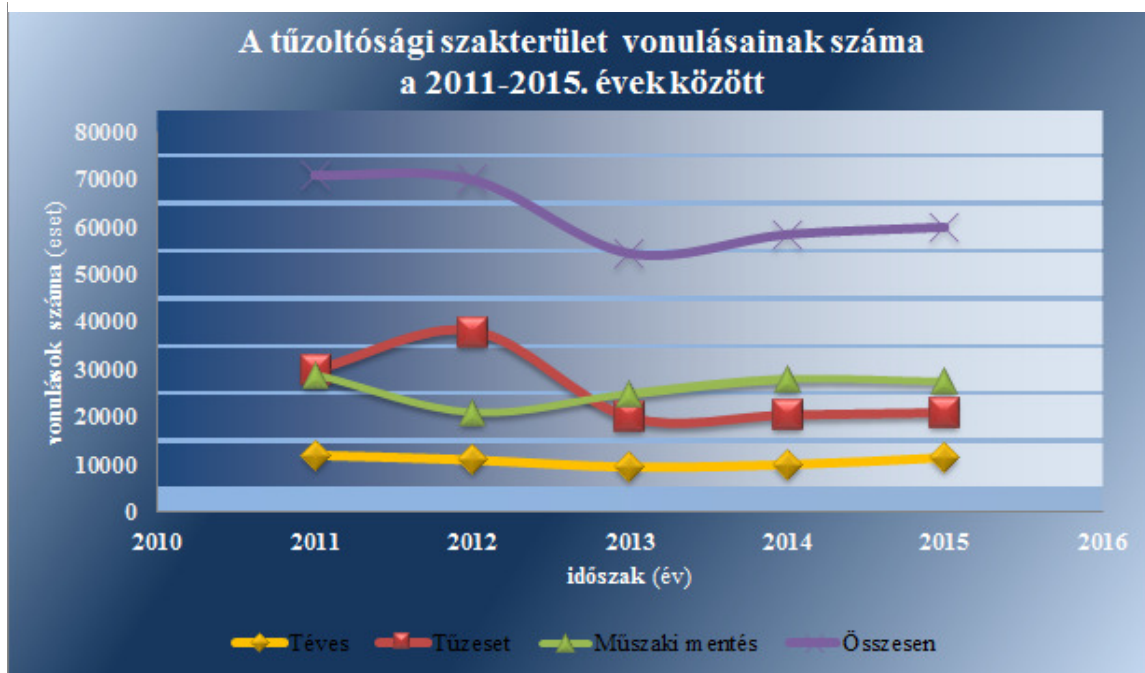
gatási összeg szervezetenként jelentősen (több mint 40%-kal) csökkent: 1,2 M Ft-ról 0,7 M Ft-ra. Ezzel együtt az önkéntes mentőszervezetek egyre nagyobb szerepet vállalnak, mint azt a 9. ábra mutatja.

Az ÖTP/LTP/ÖTE tűzoltó tevékenységbe való bevonásának mértékéről, jelentőségéről szemléletes képet ad a káreseményhez történő (ki)vonulások számának elemzése a 10/A-10/E. mellékletek alapján. A vonulások számát összgezően a 10. ábra mutatja.

ben azzal is, hogy erre csak 2014-től van lehetőségük – még csekély jelentőségű: 2015-ben mindössze 435 esetben történt meg. (Igaz, ez az előző évhez képest megduplázódott.)

Összességében megállapítható, hogy a vonulások alapján továbbra is az állam (HTP-k) sze-

10. ábra

Forrás: OKF adatszolgáltatása

A tűzoltóságok vonulásainak száma 2011-ben 69 828, 2015-ben 59 860 volt, azaz **trendszerűen, 14,3%-kal csökkent**. Ezen belül az ÖTP-k aránya is csökkent 15,2%-ról 10,2%-ra. Az ÖTP-k vonulásán belül a hivatásos tűzoltók jelenléte nélküli önálló beavatkozásaik aránya szintén csökkent (83,5%-ról 75,6%-ra). Ugyanakkor az LTP vonulásokon belüli aránya 2015-re meghaladta az 1%-ot, miközben az önálló beavatkozásaik 74,9%-ról 82,3%-ra emelkedtek.

Az ÖTE-k vonulásának aránya is növekedett: 4,1%-ról 7,1%-ra. Ugyanakkor az önálló beavatkozásaik száma és aránya – összefüggés-

repe a meghatározó (az esetek több mint 80%-ában). Ugyanakkor – differenciáltan – **az egyéb tűzoltói feladatot ellátó szervezetek jelentősége is növekszik**. Különösen említésre és támogatásra méltó, bár nem a jelen súlyuk, hanem a növekedési tendencia és a társadalmi öngondoskodás eszméjének megnyilvánulása, a lakosság önmentési képességének szempontjából, az ÖTE-k fejlődése.

A társadalom katasztrófavédelemben történő bevonásának sajátos területe, hogy **az OKF megállapodásokban rendez, részletezi az együttműködést egyes szervezetekkel**. (Ide nem értve a közvetlen feladatellátásban is támogatást nyújtó társadalmi és mentőszervezeteket,

ÖTE-ket.) Ennek rendje a katasztrófavédelem új rendszerében szervezettebbé vált. Az együttműködések változó követelményekhez, lehetőségekhez, elvárásokhoz igazítása és a kapcsolatrendszer aktualizálása érdekében a megállapodások felülvizsgálatára évente sor kerül a hivatásos katasztrófavédelmi szervek hivatali szervezeti működésének szabályozásáról szóló 29/2016. számú BM OKF főigazgatói intézkedés alapján.

Az **együttműködő szervezetek** egy része ugyan állami intézmény (például Alkotmányvédelmi Hivatal, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat, Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap, Országos Meteorológiai Szolgálat, Országos Rendőr-főkapitányság), de a többség szakmai/érdekvédelmi szervezet (például Hivatásos Tűzoltóságok Független Szakszervezete, Magyar Ipari Gáz Szövetség, Magyar Pszichológiai Társaság, Veszélyes Áru Szállítási Biztonsági Tanácsadók Szakmai Egyesülete, önkormányzati szövetségek) vagy közszolgáltatást nyújtó gazdasági társaság (például áramszolgáltatók, Magyar Távirati Iroda Rt., MVM Paksi Atomerőmű Zrt.), valamint felsőoktatási intézmény (például Nemzeti Közszerológiai Egyetem, Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Honvéd és Katasztrófa-orvostani Tanszék). Az együttműködési megállapodások száma 2011-ben 83, míg 2016-ban már 26,5%-kal több volt (11/A-11/B. mellékletek). Ezen túlmenően az OKF területi szervei is kötnek az illetékességi körükbe tartozóan együttműködési megállapodásokat: 2011-ben 772, 2016-ban már 1376 megállapodás volt hatályos.

2015-ben az OKF területi szervei 844 **együttműködési megállapodást** kötöttek **középfokú tanintézetekkel** abból a célból, hogy a

Nemzeti Alaptantervben a katasztrófavédelemmel kapcsolatos alapvető ismeretek és fejlesztési feladatok az iskolai nevelés-oktatásba is beépüljenek. Ezek alapján 16 945 diák döntött úgy, hogy a katasztrófavédelemmel teljesíti a 2016. január 1-jét követően az érettségi vizsgák megkezdése feltételeként a jogszabályban előírt ötven óra közösségi szolgálatát, vagy annak egy részét⁸⁹ (Knt. 6. § (4) bekezdés). A katasztrófavédelmi közösségi szolgálatra először a 2012/2013-as tanévben volt lehetőség, akkor még mindössze közel 1200 diák jelentkezett, azaz a növekedés 14-szeres(!).

A katasztrófavédelem új rendszerén belül a lakosságfelkészítési feladatok megújítása révén kiemelt cél lett a **katasztrófavédelmi ismeretek** minél szélesebb körű terjesztése, a felelősségtudat erősítése és az önmentő képességek növelése, különösen a következő generációkat érintően. Ezért a Kormány a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletbe beépítette a katasztrófavédelmi ismereteket.

Összefoglalás

A társadalom bevonása egyre szélesebbé vált. Egyik formája a különböző, törvényi kötelezettség alapján vagy önkéntes alapon létrehozott szervezetek, melyek száma és a tagjaik létszáma – résben az állam pénzbeli és természetbeni támogatásainak hatására – dinamikusan emelkedett.

A katasztrófavédelemben részt vállaló önkéntes (társadalmi és karitatív) szervezetek szakmai megfelelőségét, a szükséges egységesítést az OKF felügyelete, illetve a vele megkötött együttműködési megállapodások biztosítják. Jelentőségüket alátámasztja, hogy 2016-ban

⁸⁹ A közösségi szolgálat a szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység. Egyébként 2016-ban 112 ezer középiskolás érettségizett, tehát ebben nem jelentéktelen súlyt képvisel ez a 17 ezer fő.

az OKF 11,5 ezer fős állománya mellett több mint 200 ezer állampolgár vethető be a katasztrófavédelem feladatok ellátását közvetlenül támogató szervezetekben.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: Rövidítések jegyzéke
2. melléklet: Az OKF megvalósított és megvalósítás alatt álló európai uniós és nemzetközi projektjeinek adatai (2011-től)
3. melléklet: Az OKF 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra tervezett / jóváhagyott projektjei
4. melléklet: Az OKF vagyonának bruttó és nettó értéke (2011-2016.)
5. melléklet: Az OKF eszközei használhatósági fokának alakulása (2011-2016.)
6. melléklet: Az OKF vagyona összetételének alakulása (2011-2016.)
7. melléklet: A hivatásos katasztrófavédelmi szervek szervezeti felépítése
8. melléklet: Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelése során azonosított kockázati forgatókönyvek és alforgatókönyvek
9. melléklet: Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelése során kialakított kockázati diagram
10. melléklet: A hivatásos (HTP), önkormányzati (ÖTP) és létesítményi (LTP) tűzoltóságok, valamint az önkéntes (ÖTE) tűzoltó egyesületek vonulásai (2011-2016.)
11. melléklet: Az OKF együttműködő partnerei

FÜGGELÉK

1. függelék: A katasztrófavédelmi feladatok ellátása a szomszédos országokban

1. MELLÉKLET

Rövidítések jegyzéke

Törvények

1988. évi I. törvény	1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről (hatályos: 1988. július 1-jétől)
1995. évi XCVII. törvény	1995. évi XCVII. törvény a légi közlekedésről (hatályos: 1996. július 1-jétől)
2000. évi XLII. törvény	2000. évi XLII. törvény a vízi közlekedésről (hatályos: 2001. január 1-jétől)
2005. évi CLXXXIII. törvény	2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről (hatályos: 2006. január 1-jétől)
2007. évi CLXVIII. törvény	2007. évi CLXVIII. törvény az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló lisszaboni szerződés kihirdetéséről (hatályos: 2007. december 23-tól)
Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) (hatályos: 2012. január 1-jétől)
Alkotmány	1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság alkotmánya (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
Hvt.	2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről (hatályos: 2012. január 1-jétől)
Kat. ₁	1999. évi LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéséről (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
Kat. ₂	2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításairól (hatályos: 2012. január 1-jétől)
Nkt.	2011. évi CXC. törvény nemzeti köznevelésről (hatályos: 2012. szeptember 1-jétől)
Lrtv.	2012. évi CLXVI. törvény a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2013. március 1-jétől)
Mt.	2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről (hatályos: 2012. július 1-jétől)

Pvt.	1996. évi XXXVII. törvény a polgári védelemről (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
Ttv.	1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról (hatályos: 1996. augusztus 1-jétől)

Korm. rendeletek

114/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet	114/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet a települések polgári védelmi besorolásának szabályairól és a védelmi követelményekről (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet	72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról (hatályos: 1996. július 1-jétől)
219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet	219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről (hatályos: 2012. január 1-jétől)
234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet	234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról (hatályos: 2012. január 1-jétől)
239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet	239/2011. (XI. 18.) Korm. rendelet az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságokra, valamint a hivatásos tűzoltóság, önkormányzati tűzoltóság és önkéntes tűzoltó egyesület fenntartásához való hozzájárulásra vonatkozó szabályokról (hatályos: 2012. január 1-jétől)
110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet	110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (hatályos: 2013. szeptember 1-jétől)
65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet	65/2013. (III. 8.) Korm. rendelet a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény végrehajtásáról (hatályos: 2013. március 11-től)
360/2013. (X. 11.) Korm. rendelet	360/2013. (X. 11.) Korm. rendelet az energetikai létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2014. január 1-jétől)
512/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet	512/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet egyes rendvédelmi szervek létfontosságú rendszerei és létesítményei azonosításáról, kijelöléséről és védelméről, valamint a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm.

	rendelet módosításáról (hatályos: 2013. december 30-tól)
540/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet	540/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a létfontosságú agrárgazdasági rendszerelemek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2014. január 1-jétől)
541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet	541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a létfontosságú vízgazdálkodási rendszerelemek és vízellétesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2014. január 1-jétől)
223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet	223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről (hatályos: 2014. szeptember 5-től)
246/2015. (IX. 8.) Korm. rendelet	246/2015. (IX. 8.) Korm. rendelet az egészségügyi létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2015. szeptember 16-tól)
330/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet	330/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet a pénzügyi ágazathoz tartozó létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2015. november 25-től)
359/2015. (XII. 2.) Korm. rendelet	359/2015. (XII. 2.) Korm. rendelet a honvédelmi létfontosságú rendszerelemek azonosításáról, kijelöléséről és védelméről (hatályos: 2015. december 17-től)

Korm. határozatok

2080/2008. (VI. 30.) Korm. határozat	2080/2008. (VI. 30.) Korm. határozat a Kritikus Infrastruktúra Védelem Nemzeti Programjáról (hatályos: 2008. június 30-tól)
1249/2010. (XI. 19.) Korm. határozat	1249/2010. (XI. 19.) Korm. határozat az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló, 2008. december 8-i 2008/114/EK tanácsi irányelvnek való megfelelés érdekében végrehajtandó kormányzati feladatokról (hatályos: 2010. november 20-tól)
1035/2012. (II. 21.) Korm. határozat	1035/2012. (II. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról (hatályos: 2012. február 22-től)

1236/2012. (VII. 12.) Korm. határozat	1236/2012. (VII. 12.) Korm. határozat az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program 2011-2013. évi akciótervének elfogadásáról, valamint kiemelt projektek nevesítéséről az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program 2011-2013. évi akciótervében és az Államreform Operatív Program 2011-2013. évi akciótervében (hatályos: 2012. július 12-től 2012. október 3-ig)
1384/2014. (VII. 17.) Korm. határozat	1384/2014. (VII. 17.) Korm. határozat Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelési módszertanáról és annak eredményeiről szóló jelentésről (hatályos: 2014. július 17-től)
1824/2015. (XI. 19.) Korm. határozat	1824/2015. (XI. 19.) Korm. határozat a terrorizmus elleni küzdelem feladatainak egységes végrehajtási rendjéről (hatályos: 2015. november 20-tól)

Egyéb közjogi szabályozó eszközök

13/1998. (III. 6.) BM rendelet	13/1998. (III. 6.) BM rendelet a polgári védelmi felkészítés követelményeiről (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)
18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM települések együttes rendelet	18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet a ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról (hatályos: 2003. december 17.)
39/2011. (XI. 15.) BM rendelet	39/2011. (XI. 15.) BM rendelet a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól (hatályos: 2012. január 1-jétől)
48/2011. (XII. 15.) BM rendelet	48/2011. (XII. 15.) BM rendelet az önkormányzati tűzoltóság legkisebb létszámáról, létesítményei és felszerelési minimális mennyiségéről, minőségéről és a szolgálat ellátásáról (hatályos: 2012. január 1-jétől)
62/2011. (XII. 29.) BM rendelet	62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól (hatályos: 2012. január 1-jétől)

Egyéb rövidítések

ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
E Ft	ezer Forint
EU	Európai Unió
GEK	OKF Gazdasági Ellátó Központ
HÖT	hivatásos önkormányzati tűzoltóság
HTP	hivatásos tűzoltó parancsnokság
HVB	helyi védelmi bizottság
Kormány	Magyarország Kormánya
LTP	létesítményi tűzoltó parancsnokság
M Ft	millió forint
Mrd Ft	milliárd forint
MVB	megyei/fővárosi védelmi bizottság
NATO	North Atlantic Treaty Organisation (Észak-atlanti Szerződés Szervezete)
OKF	Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
ÖTE	önkéntes tűzoltó egyesület
ÖTP	önkormányzati tűzoltó parancsnokság
SEVESO III. irányelv	Az Európai Parlament és a Tanács 2012/18/EU irányelve (2012. július 4.) a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek veszélyének kezeléséről, valamint a 96/82/EK tanácsi irányelv módosításáról és későbbi hatályon kívül helyezéséről

2. MELLÉKLET

Az OKF megvalósított és megvalósítás alatt álló európai uniós és nemzetközi projektjeinek adatai (2011-től)									
Projekt azonosítószám	Projekt címe	Projekt kezdő napja	Projekt záró napja	Projekt összege	Támogatási összeg	Támogatási összegből hazai forrás	Támogatási összegből uniós forrás/nemzetközi forrás	OKF saját költségvetés	adatok M Ft-ban
									Egyéb forrás
EKOP-1.A.2-2012-2012-0007	„A katasztrófavédelem közigazgatási belső folyamatainak elektronizálása és az integrálhatóságának biztosítása a központi és helyi szinteken”	2013.04.01	2014.09.30	301,66	290,00	75,03	214,97	11,66	0
EKOP-2.1.12-2011-2012-0001	”ESR – 112 Az európai segélyhívószámra épülő Egységes Segélyhívó Rendszer”	2012.01.06	2014.11.30	478,19	478,19	119,53	358,66	0	0
EKOP-1.1.10-2012-2012-0001	„A katasztrófavédelmi informatikai rendszerek döntéstámogató szerepének és biztonságának növelése”	2012.12.01	2014.10.31	1 488,99	1 488,99	230,15	1 258,84	0	0
KEOP-2009-5.3.0/A/09-2010-0261	”Épületenergetikai fejlesztések, Baja Város Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság”	2010.10.01	2014.11.15	74,11	68,46	16,12	52,34	5,65	0,00
EUR15-2014/EX/01	„Exercise Unified Response – EUR15”	2015.01.22	2016.03.31	31,81	16,75	0,00	16,75	15,06	0,00
SEE/C/0002/2.2/X	SEERISK projekt „Közös katasztrófavédelemmel kapcsolatos kockázatelemzés és felkészültség a Duna Makro-régióban	2012.07.01	2014.12.31	134,22	134,22	20,13	114,08	0,00	0,00
2013/EX/03	Mura folyó 2015 projekt – Az egységes válaszakció	2014.01.01	2015.06.30	16,07	13,66	0,00	13,66	2,41	0,00
ECHO/SUB/2015/719073	URBAN Water Aid 2016	2016.01.01	2017.06.30	89,55	76,12	0,00	76,12	0,00	13,43
Eu-s projektek összesen:				2 614,59	2 566,38	460,96	2 105,42	34,78	13,43
HU04-C1-C12-2014	Klímaváltozékonyság okozta sérülékenység vizsgálata, különös tekintettel a turizmusra és a kritikus infrastruktúrákra	2015.07.09	2015.12.31	14,42	14,42	0,00	14,42	0,00	0,00
SH/2/2/3	Mobilgátas védekezés az árvízzel sújtott területeke	2012.10.01	2016.09.30	997,84	997,84	149,68	848,16	0,00	0,00
HU11-0006-HU11-PP3-2013	A katasztrófavédelmi rendszer helyi szintű kapacitásfejlesztése	2013.12.01	2017.04.30	251,70	239,08	35,86	203,22	12,62	0,00
Nemzetközi projektek összesen:				1 263,96	1 251,34	185,54	1 065,80	12,62	0,00
Projektek mindösszesen:				3 878,55	3 817,73	646,49	3 171,22	47,40	13,43

Forrás: OKF adatszolgáltatása

3. MELLÉKLET

Az OKF 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra tervezett / jóváhagyott projektjei									
Projekt azonosítószám	Projekt címe	Projekt tervezett kezdő napja	Projekt tervezett záró napja	Támogatási összeg	Támogatási összegből hazai forrás	Támogatási összegből uniós forrás	Céldindikátor megnevezése	Céldindikátor elérics dátum	Céldindikátor értéke
KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00033	Katasztrófavédelem integrált hatósági ügyviteli rendszerének kialakítása	2016.01.01	2018.07.31	1 000,00	150,00	850,00	Az újrászervezett eljárások száma	2018.10.31	22 db
							Elektronikusan újrászervezett eljárások száma	2018.10.31	22 db
KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2015-00023 BM a főpályázó	Mezőgazdasági Vízhasználat Információs és Ellenőrzési Keretrendszer	2015.10.01	2018.12.31	4 200,00	630,00	3 570,00	A felülvizsgált eljárásokhoz kapcsolódó belső folyamatok száma	2018.12.31	3 db
							Az eljárások száma amelyek ügyintézési ideje csökken	2018.12.31	3 db
							Az újrászervezett eljárások száma	2018.12.31	1 db
							Elektronikusan elindítható eljárások száma	2018.12.31	4 db
							Elektronikusan újrászervezett eljárások száma	2018.12.31	3 db
							Szervezetfejlesztéssel érintett szervezetk száma	2018.12.31	2 db
Ügyintézési idő csökkenése	2018.12.31	25							
KEHOP-1.1.0-15-2016-00003	Térinformatikai alapú katasztrófakockázat-értékelési rendszer létrehozása	2016.06.15	2018.12.31	2 900,00	435,00	2 465,00	Kiépített, vagy továbbfejlesztett adat- és tudásbázisok száma	2018.12.31	1 db
KEHOP-1.6.0-15-2015-00001	Tűzoltó gépjármű-fejlesztések rendszerbe állítás	2016.02.29	2018.07.31	14 500,00	2 175,00	12 325,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2018.06.29	100 000 fő
							Kiérkezési idő átlaga	2023.12.31	17 perc
KEHOP-1.6.0-15-2016-00020	Erdőtűzek oltására alkalmas gépjárművek és vízszállító gépjárművek beszerzése	2016.07.01	2019.04.30	6 100,00	915,00	5 185,00	Erdőtűzvédelmi intézkedések hatásait élvező lakosság	2019.04.30	300 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00008	Magasabb szintű iparbiztonsági beavatkozások kapacitásfejlesztése	2016.07.01	2018.01.31	1 200,00	180,00	1 020,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2017.11.30	300 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00010	BM OKF Központi Laboratórium fejlesztése	2016.08.30	2019.05.31	370,00	55,50	314,50	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2019.06.30	9 896 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00004	Tűzoltó őrök kialakítása - Könnyűszerkezetes őrök (Sásd, Letenye, Kiskunmajsza, Sopronkövesd)	2016.05.15	2017.06.30	400,00	60,00	340,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2017.06.30	80 980 fő
							Kiérkezési idő átlaga	2023.12.31	15 perc
KEHOP-1.6.0-15-2016-00007	Tűzoltó őrök kialakítása - Hagyományos szerkezetű őrök (Tolcsva, Villány)	2016.07.31	2018.03.31	180,00	27,00	153,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2018.03.31	22 897 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00005	Tűzoltó laktanyák kialakítása - Gyöngyös tűzoltóság	2016.06.30	2019.07.31	880,00	132,00	748,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	114 202 fő

Projekt azonosítószám	Projekt címe	Projekt tervezett kezdő napja	Projekt tervezett záró napja	Támogatási összeg	Támogatási összegből hazai forrás	Támogatási összegből uniós forrás	Céldikátor megnevezése	Céldikátor elérés dátum	Céldikátor értéke
KEHOP-1.6.0-15-2016-00013	Pécs tűzoltóság	2016.07.15	2020.09.30	2 230,00	334,50	1 895,50	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.10.30	75 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00014	Pécs II. tűzoltóság	2016.08.31	2019.11.30	790,00	118,50	671,50	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2019.11.30	120 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00015	Kiskörös tűzoltóság	2016.08.31	2020.07.30	605,00	90,75	514,25	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	50 827 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00012	Kecskemét tűzoltóság	2016.08.31	2020.12.31	2 310,00	346,50	1 963,50	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	211 412 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00011	Fehérgyarmat tűzoltóság	2016.01.01	2018.09.30	435,00	65,25	369,75	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2018.10.30	88 890 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00019	Piliscsaba tűzoltóság	2016.08.31	2020.07.30	1 320,00	198,00	1 122,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2019.07.30	39 082 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00016	Személyi és beavatkozó felszerelések beszerzése	2016.08.31	2017.07.31	100,00	15,00	85,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	9 896 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00023	Döntéstámogató rendszer létrehozása	2016.10.01	2019.12.31	850,00	127,50	722,50	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	9 896 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00021	EU Polgári Védelmi komplex modulok létrehozása, fejlesztése	2016.09.01	2018.12.31	2 300,00	345,00	1 955,00	Nem elsődleges beavatkozó erők újonnan létrejövő, illetve kapacitásbővítéssel érintett beavatkozó csoportjainak száma	2018.12.31	1 db
KEHOP-1.6.0-15-2016-00009	Iparbiztonsági távmérő hálózat továbbfejlesztése	2016.01.01	2020.12.31	4 800,00	720,00	4 080,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	300 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00017	Önkéntes polgári védelmi szervezetek fejlesztése és felkészítése	2016.09.01	2018.05.31	1 500,00	225,00	1 275,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	952 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00018	Katasztrófa-elhárítási logisztikai képesség fejlesztése – raktáracsarnok építés	2016.08.21	2019.12.31	155,00	23,25	131,75	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	9 896 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00022	Fővárosi és megyei iparbiztonsági információs központok kialakítása	2016.08.01	2017.12.31	600,00	90,00	510,00	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	9 896 000 fő
KEHOP-1.6.0-15-2016-00024	Kritikus Infrastruktúra Védelmi Bevetési Egységek rendszerbe állítása	2016.08.01	2017.12.31	410,00	61,50	348,50	Az emelt minőségű katasztrófa-védelem előnyeit élvező lakosság	2020.12.31	9 896 000 fő
Projektek Összesen:				50 135,00	7 520,25	42 614,75			

Forrás: OKF adatszolgáltatása

4. MELLÉKLET

Az OKF vagyonának bruttó és nettó értéke (2011-2016.)

	2011. költségvetési év		2012. költségvetési év		2013. költségvetési év		2014. költségvetési év		2015. költségvetési év		2016. költségvetési év	
	BRUTTÓ	NETTÓ	BRUTTÓ	NETTÓ	BRUTTÓ	NETTÓ	BRUTTÓ	NETTÓ	BRUTTÓ	NETTÓ	BRUTTÓ	NETTÓ
Ingtalanok	11 800,5	9 156,5	32 263,8	25 535,3	33 888,4	26 388,4	34 622,2	26 513,6	35 543,0	26 856,3	35 763,8	26 741,9
Egyéb gépek, berendezések	13 032,9	6 439,2	21 158,2	7 831,7	22 703,5	7 759,3	24 515,2	6 298,6	25 075,7	5 006,9	25 200,8	4 283,6
Ügyvitel és számítástechnika	1 504,8	148,5	2 353,0	202,3	2 962,9	877,4	2 981,8	665,4	2 809,6	311,1	2 806,2	146,3
Járművek	3 149,7	622,5	41 744,1	6 587,6	45 298,0	6 273,9	48 801,7	7 058,0	49 146,2	5 209,1	49 790,1	4 988,8
Egyéb (vagyoneértékű jogok, szellemi termékek, képzőművészeti alkotások, hangszerek)	392,4	77,2	1 081,4	200,6	1 664,1	735,6	1 849,0	719,4	2 081,1	680,2	2 116,0	608,1
Mindösszesen	29 880,4	16 444,0	98 600,5	40 357,5	106 516,9	42 034,7	112 769,9	41 255,1	114 655,6	38 063,6	115 676,8	36 768,8

Forrás: OKF adatszolgáltatása

5. MELLÉKLET

Az OKF eszközei használhatósági fokának alakulása (2011-2016.)

	2011. költségvetési év	2012. költségvetési év	2013. költségvetési év	2014. költségvetési év	2015. költségvetési év	2016. költségvetési év
	HASZNÁLHATÓSÁGI FOK	HASZNÁLHATÓSÁGI FOK	HASZNÁLHATÓSÁGI FOK	HASZNÁLHATÓSÁGI FOK	HASZNÁLHATÓSÁGI FOK	HASZNÁLHATÓSÁGI FOK
Ingtatlanok	77,6%	79,1%	77,9%	76,6%	75,6%	74,8%
Egyéb gépek, berendezések	49,4%	37,0%	34,2%	25,7%	20,0%	17,0%
Ügyvitel és számítástechnika	9,9%	8,6%	29,6%	22,3%	11,1%	5,2%
Járművek	19,8%	15,8%	13,9%	14,5%	10,6%	10,0%
Egyéb (vagyonértékű jogok, szellemi termékek, képzőművészeti alkotások, hangszerek)	19,7%	18,5%	44,2%	38,9%	32,7%	28,7%
Mindösszesen	55,0%	40,9%	39,5%	36,6%	33,2%	31,8%

Forrás: OKF adatszolgáltatás alapján ÁSZ számítás

6. MELLÉKLET

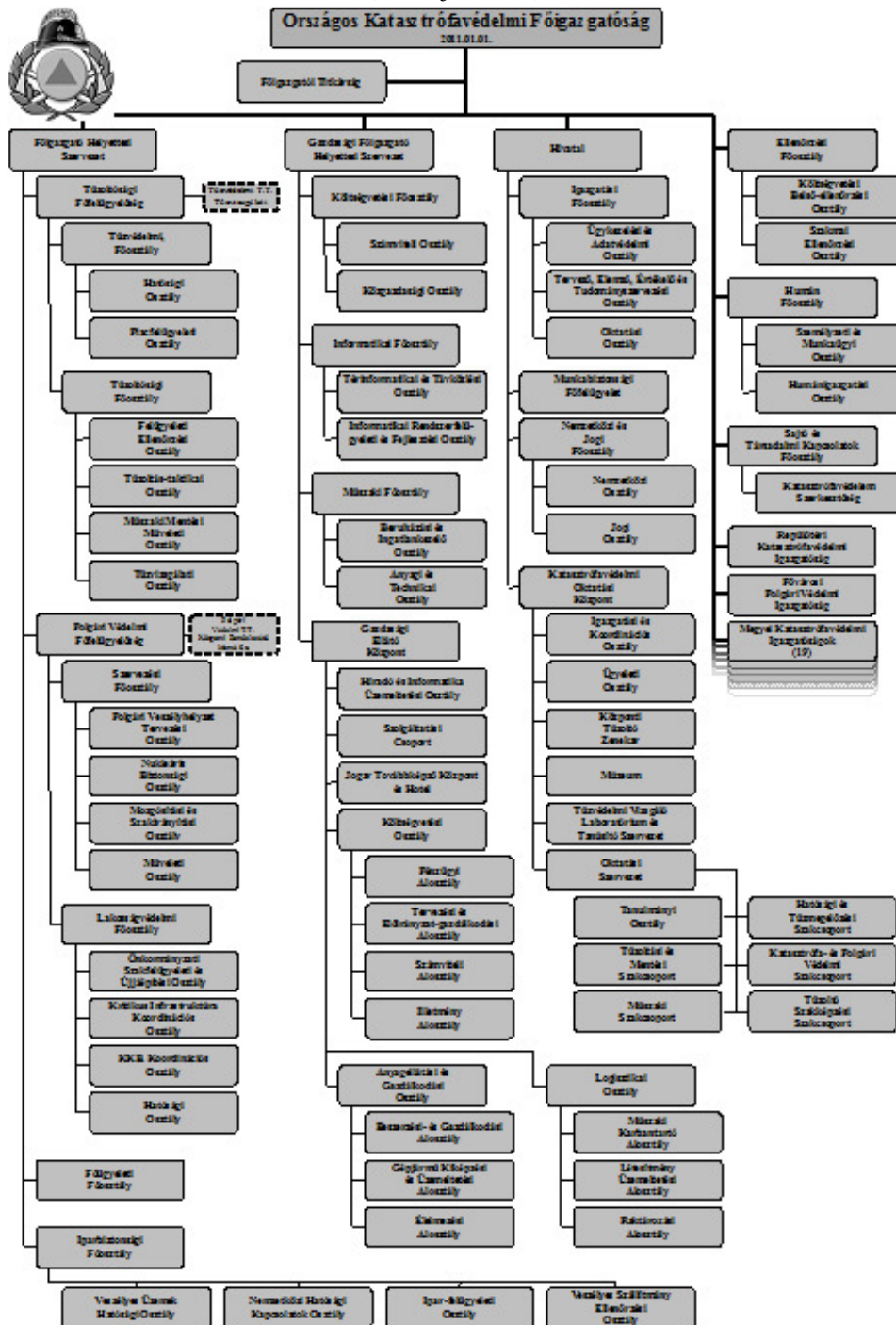
Az OKF vagyona összetételének alakulása (2011-2016.)

	2011. kölségvetési év		2012. kölségvetési év		2013. kölségvetési év		2014. kölségvetési év		2015. kölségvetési év		2016. kölségvetési év	
	BRUTTÓ megoszlás	NETTÓ megoszlás	BRUTTÓ megoszlás	NETTÓ megoszlás	BRUTTÓ megoszlás	NETTÓ megoszlás	BRUTTÓ megoszlás	NETTÓ megoszlás	BRUTTÓ megoszlás	NETTÓ megoszlás	BRUTTÓ megoszlás	NETTÓ megoszlás
Ingtatlanok	39,5%	55,7%	32,7%	63,3%	31,8%	62,8%	30,7%	64,3%	31,0%	70,6%	30,9%	72,7%
Egyéb gépek, berendezések	43,6%	39,2%	21,5%	19,4%	21,3%	18,5%	21,7%	15,3%	21,9%	13,2%	21,8%	11,7%
Ügyvitel és számítástechnika	5,0%	0,9%	2,4%	0,5%	2,8%	2,1%	2,6%	1,6%	2,5%	0,8%	2,4%	0,4%
Járművek	10,5%	3,8%	42,3%	16,3%	42,5%	14,9%	43,3%	17,1%	42,9%	13,7%	43,0%	13,6%
Egyéb (vagyoneértékű jogok, szellemi termékek, képzőművészeti alkotások, hangszerek)	1,3%	0,5%	1,1%	0,5%	1,6%	1,8%	1,6%	1,7%	1,8%	1,8%	1,8%	1,7%
Mindösszesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

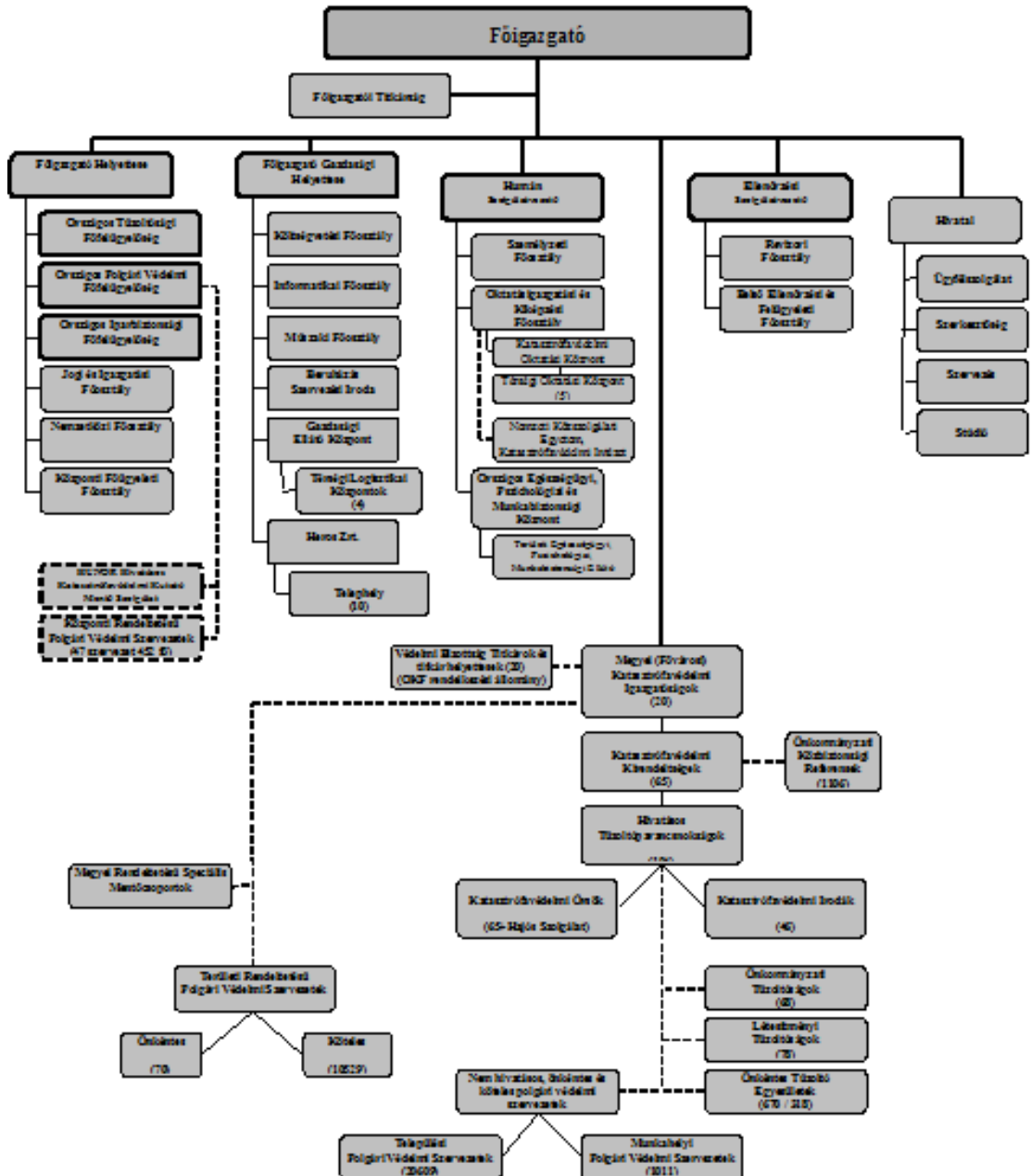
Forrás: OKF adatszolgáltatás alapján ÁSZ számítás

7. MELLÉKLET

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek szervezeti felépítése (2011. január 1.)

A hivatásos katasztrófavédelmi szervek szervezeti felépítése (2012. április 01.)

Forrás: OKF adatszolgáltatása

8. MELLÉKLET

Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelése során azonosított kockázati forgatókönyvek és alforgatókönyvek

Forgatókönyvek		Alforgatókönyvek	
1.	1.1 Súlyos viharok	1.	1. Romboló hatású szélvihar
		2.	2. Felhőszakadás
		3.	3. Hóvihar
		4.	4. Eghajlatváltozás által befolyásolt romboló hatású szélvihar
		5.	5. Eghajlatváltozás által befolyásolt felhőszakadás
		6.	6. Eghajlatváltozás által befolyásolt hóvihar
2.	1.2. Szélsőséges hőmérséklet	7.	1. Hőhullám
		8.	2. Hideghullám
		9.	3. Eghajlatváltozás által befolyásolt hőhullám
		10.	4. Eghajlatváltozás által befolyásolt hideghullám
3.	1.3. Aszály	11.	1. Aszály
		12.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt aszály
4.	1.4. Erdőtűz	13.	1. Erdőtűz
		14.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt erdőtűz
5.	2.1. Villámárvíz	15.	1. Villámárvíz, 100 év
		16.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt villámárvíz, 100 év
6.	2.2. Aradás	17.	1. 100 éves visszatérési periódus (Duna)
		18.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt 100 éves visszatérési periódus (Duna)
		19.	3. 100 éves visszatérési periódus (Tisza)
		20.	4. Eghajlatváltozás által befolyásolt 100 éves visszatérési periódus (Tisza)
		21.	5. 500 éves visszatérési periódus (Duna)
		22.	6. Eghajlatváltozás által befolyásolt 500 éves visszatérési periódus (Duna)
		23.	7. 500 éves visszatérési periódus (Tisza)
		24.	8. Eghajlatváltozás által befolyásolt 500 éves visszatérési periódus (Tisza)
7.	2.3. Belvíz	25.	1. 20 éves visszatérési periódus
		26.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt 20 éves visszatérési periódus
8.	3.1. Földrengés	27.	1. Erősség: 2,5-4
		28.	2. Erősség: 4-5
		29.	3. Erősség: 5-6
		30.	4. Erősség: 6 feletti
9.	3.2. Felszínmozgásos jelenségek	31.	1. Magas partfal beomlása
		32.	2. Nagyméretű lejtős tömegmozgás
		33.	3. Közepes méretű lejtős tömegmozgás
		34.	4. Eghajlatváltozás által befolyásolt magas partfal beomlása
		35.	5. Eghajlatváltozás által befolyásolt nagyméretű lejtős tömegmozgás

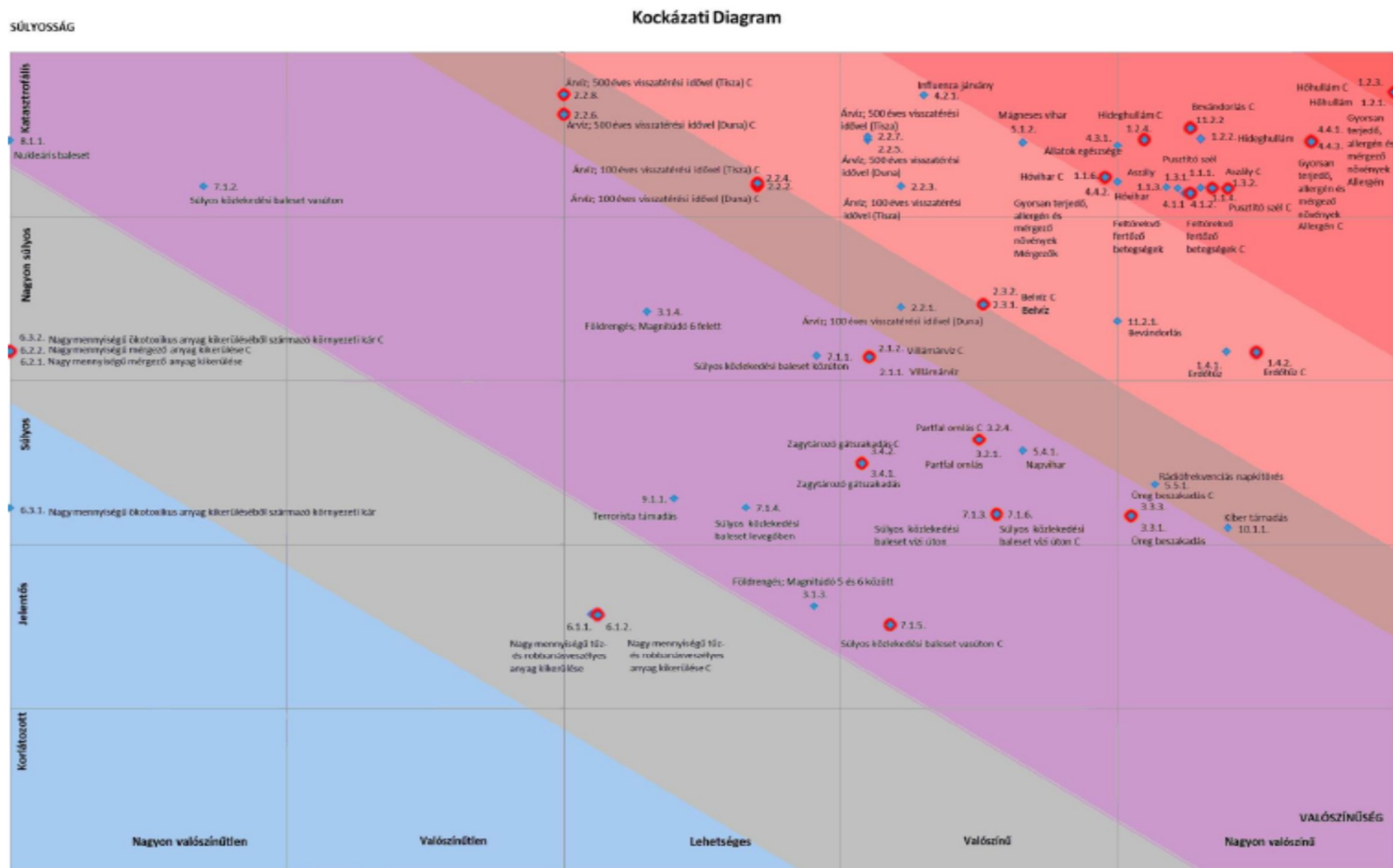
		36.	6. Eghajlatváltozás által befolyásolt közepes méretű lejtős tömegmozgás
10.	3.3. Üregbeszakadás	37.	1. Súlyos következményekkel járó üregbeszakadás
		38.	2. Súlyos következmények nélküli üregbeszakadás
		39.	3. Eghajlatváltozás által befolyásolt súlyos következményekkel járó üregbeszakadás
		40.	4. Eghajlatváltozás által befolyásolt súlyos következmények nélküli üregbeszakadás
11.	3.4. Kedvezőtlen földtani körülmények egyéb hatásai	41.	1. Zagytározók gátszakadása
		42.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt zagytározók gátszakadása
12.	4.1. Fertőző betegség (újbóli) megjelenése	43.	1. Fertőző betegség (újbóli) megjelenése
		44.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt fertőző betegség (újbóli) megjelenése
13.	4.2. Influenza-világjárvány	45.	1. Influenza-világjárvány
14.	4.3. Allat- és növényegészség	46.	1. Allat- és növényegészség
15.	4.4. Invazív allergén vagy mérgező növények	47.	1. Allergén
		48.	2. Mérgező
		49.	3. Eghajlatváltozás által befolyásolt allergén
16.	5.1. Mágneses viharok	50.	1. Erősség: gyenge – közepes
		51.	2. Erősség: erős
17.	5.2. Napkitöréssel összefüggő röntgensugárzás	52.	1. A Föld légkörét elérő röntgensugárzás
18.	5.3. Galaktikus kozmikus sugarak	53.	1. A Földet elérő kozmikus sugarakból származó nagyon magas elektromos töltésű részecskék
19.	5.4. Szoláris sugárviharok vagy szoláris elektromos részecskével kapcsolatos események	54.	1. Szoláris eredetű, nagyon magas elektromos töltésű részecskék, amely eléri a Föld légkörét
20.	5.5. Szoláris rádiókitörések	55.	1. Szoláris eredetű természetes rádiókitörés (például Nap-korona anyag kilövellések esetén)
21.	6.1. Nagy mennyiségben kiszabaduló gyúlékony és robbanásveszélyes anyag	56.	1. Nagy mennyiségben kiszabaduló gyúlékony és robbanásveszélyes anyag
		57.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt nagy mennyiségben kiszabaduló gyúlékony és robbanásveszélyes anyag
22.	6.2. Nagy mennyiségben kiszabaduló mérgező anyag	58.	1. Nagy mennyiségben kiszabaduló mérgező anyag
		59.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt nagy mennyiségben kiszabaduló mérgező anyag
23.	6.3. Nagy mennyiségben kiszabaduló mérgező anyag okozta környezetkárosodás	60.	1. Nagy mennyiségben kiszabaduló mérgező anyag okozta környezetkárosodás
		61.	2. Eghajlatváltozás által befolyásolt nagy mennyiségben kiszabaduló mérgező anyag okozta környezetkárosodás
24.	7.1. Súlyos közlekedési balesetek (hajó, közút, vasút és légi közlekedés)	62.	1. Súlyos közúti balesetek
		63.	2. Súlyos vasúti balesetek
		64.	3. Súlyos vízi közlekedési balesetek vagy súlyos hajózási balesetek
		65.	4. Súlyos légi közlekedési balesetek
		66.	5. Eghajlatváltozás által befolyásolt súlyos vasúti balesetek
		67.	6. Eghajlatváltozás által befolyásolt súlyos vízi közlekedési balesetek vagy súlyos hajózási balesetek

25.	8.1. Nukleárisbaleset	68.	1. Nukleárisbaleset
26.	9.1. Terrorcselekmény (vegyi, biológiai, radioaktív, nukleáris, robbantás)	69.	1. Terrorcselekmény (vegyi, biológiai, radioaktív, nukleáris, robbantás)
27.	10.1. Kibertámadás	70.	1. Kibertámadás
28.	11.1. Biztonságpolitikai válság	Közvetetten került kiértékelésre	
29.	11.2. Migráció	71.	1. Migráció
		72.	2. Éghajlatváltozás által befolyásolt migráció
30.	12.1. Energiaellátási válság	Közvetetten került kiértékelésre	

Forrás: BM jelentés (2015) 1. melléklete

9. MELLÉKLET

Magyarország nemzeti katasztrófakockázat-értékelése során kialakított kockázati diagram

Forrás: BM jelentés (2015) 2. melléklete

10. MELLÉKLET

10/A. MELLÉKLET

A hivatásos (HTP), önkormányzati (ÖTP) és létesítményi (LTP) tűzoltóságok, valamint az önkéntes (ÖTE) tűzoltó egyesületek összes vonulása (2011-2016.)

Időszak (év)	Vonulások száma (db)
2011	69 828
2012	69 392
2013	55 444
2014	57 264
2015	59 860
2016. I. félév	28 692

Forrás: OKF adatszolgáltatása

10/B. MELLÉKLET

Az önkormányzati tűzoltóságok (ÖTP) vonulási adatai (2011-2016.)

Időszak (év)	Vonulások száma (db)	Önálló beavatkozások száma (db)	Önálló beavatkozások aránya
2011	10 599	8846	83%
2012	10 035	6104	60%
2013	6791	4971	73%
2014	6492	4704	73%
2015	6097	4610	76%
2016. I. félév	3046	2319	76%

Forrás: OKF adatszolgáltatása

10/C. MELLÉKLET

A létesítményi tűzoltóságok (LTP) vonulási adatai (2011-2016.)

Időszak (év)	Vonulások száma (db)	Önálló beavatkozások száma (db)	Önálló beavatkozások aránya
2011	526	394	75%
2012	974	564	58%
2013	592	461	78%
2014	524	414	79%
2015	742	611	82%
2016. I. félév	315	293	93%

Forrás: OKF adatszolgáltatása

10/D. MELLÉKLET

Az önkéntes tűzoltó egyesületek (ÖTE) vonulási adatai

Időszak (év)	Vonulások száma (db)	Önálló beavatkozások száma (db)
2011	2878	
2012	3831	
2013	2778	
2014	4254	222
2015	4239	435
2016. I. félév	2278	276

Forrás: OKF adatszolgáltatása

10/E. MELLÉKLET

A hivatásos és nem hivatásos szervezetek közös tűzoltói beavatkozásai, valamint a nem-hivatásos szervezetek önálló beavatkozásai

Időszak (év)	Tűzoltóságok vonulásainak száma (db)	ÖTP-k önálló beavatkozása (db)	LTP-k önálló beavatkozása (db)	ÖTE-k önálló beavatkozása (db)
2011	69 828	8846	394	–
2012	69 392	6104	564	–
2013	55 444	4971	461	–
2014	57 264	4704	414	222
2015	59 860	4610	611	435
2016. I. félév	28 692	2319	293	276

Forrás: OKF adatszolgáltatása

11. MELLÉKLET

11/A. MELLÉKLET

Az OKF 2011-ben hatályos együttműködő partnerei

1. Állami Erdészeti Szolgálat
2. Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
3. Áramszolgáltatók (ELMŰ, EDF DÉMÁSZ, EON D-Dunántúl, EON É-Dunántúl, EON Tiszántúl,ÉMÁSZ)
4. Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány
5. Bál-Na Produkció Kft.
6. Belügyi Nyugdíjasok Budapesti Egyesülete (OKF-ORFK közös)
7. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal
8. Biztonsági Tanácsadók Nemzetközi Szakmai Egyesülete
9. BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal
10. Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
11. Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Igazgatóság
12. Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságok Országos Szövetsége
13. Hivatásos Tűzoltóságok Független Szakszervezete
14. Honvéd Önkéntes és Magánnyugdíjpénztár
15. Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar
16. Ifjúsági és Sportminisztérium
17. Információs Hivatal (SZT)
18. Johannita Segítő Szolgálat
19. Katonai Felderítő Hivatal (SZT)
20. Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
21. Közlekedésbiztonsági Szervezet
22. Nemzeti Közlekedési Hatóság
23. Létesítményi és Önkéntes Tűzoltóságok Országos Szövetsége
24. Lungo Drom Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség
25. Magyar Államvasutak Zrt. Vezérigazgatóság
26. Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
27. Magyar Építész Kamara, Magyar Mérnöki Kamara
28. Magyar Gázipari Egyesülésbe tömörült Gázelosztó Társaságok
29. MH Katonai Igazgatási és Adatfeldolgozó Központ
30. Magyar Ipari Gáz Szövetség
31. Magyar Karitás
32. Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal
33. Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete
34. Magyar Logisztikai Egyesület
35. Magyar Máltai Szeretetszolgálat
36. Magyar Nemzetörök Országos Szövetsége
37. Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat

38. Magyar Polgári Védelmi Szövetség
39. Magyar Posta Zrt.
40. Magyar Rádió
41. Magyar Rendészettudományi Társaság
42. Magyar Tartalékosok Szövetsége
43. Magyar Távirati Iroda Rt.
44. Magyar Távközlési Rt.
45. Magyar Televízió Rt.
46. Magyar Tűzoltó Szövetség
47. Magyar Vegyipari Szövetség - Magyar Gyógyszergyártók Országos Szövetsége
48. Magyar Vegyipari Szövetség Vegyipari Riasztási Információs Központ
49. Magyar Villamos Művek Rt.
50. Magyar Vöröskereszt
51. MAK Mecsek Autópálya Koncessziós Zrt. (OKF, Baranya MKI, Tolna MKI, Mohács HÖT, Szekszárd HÖT, Bátaszék ÖT, Véménd ÖT közötti közös EMÜ)
52. Mentőcsoportok (FKRMSZ, MMSZ, Pannon Kutyás, Zeg. Különleges, Neptun Búvár)
53. MTA Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézet
54. Nemzetbiztonsági Hivatal (SZT)
55. Nemzetbiztonsági Szakszolgálat (SZT)
56. Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság
57. Nemzeti Hírközlési Hatóság
58. NKÖM, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
59. Oktatási Minisztérium
60. ORFK - HŐR OPK –OKF - RTF közös EMÜ az áldozatvédelemmel kapcsolatos közös feladatok végrehajtására
61. Országos Atomenergia Hivatal
62. Országos Cigány Önkormányzat
63. Országos Mentőszolgálat
64. Országos Meteorológiai Szolgálat
65. Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség
66. Országos Polgárőr Szövetség
67. Országos Rendőr-főkapitányság
68. Országgyűlés Hivatala - ORFK Köztársasági Őrezred - FTP közötti közös EMÜ
69. Pannon GSM Távközlési Rt.
70. Pirotechnikusok Érdekvédelmi Szövetség
71. Polgári Védelmi Alapítvány
72. Rádiósok Országos Egyesülete
73. Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat
74. Rendőrtiszti Főiskola
75. Semmelweis Egyetem
76. Semmelweis Egyetem Általános Orvos-tudományi Kar Honvéd és Katasztrófa-orvostani Tanszéke
77. Szakszervezetek (Belügyi, Rendvédelmi és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete, Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezete, Katasztrófavédelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szakszervezete, Polgári Védelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szakszervezete, Fővárosi Tűzoltók Szövetsége)

78. Önkormányzati Szövetségek (Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége, Községi Önkormányzatok Szövetsége, Magyar Falu Szövetség, Magyar Önkormányzati Szövetségek Társulása, Magyar Önkormányzatok Szövetsége, Megyei Jogú Városok Szövetsége, Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége)
79. TSZVSZ Magyar Tűzvédelmi Szövetség
80. Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága
81. Veszélyes Áru Szállítási Biztonsági Tanácsadók Szakmai Egyesülete
82. Védelmi Információs Központ Alapítvány
83. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

Forrás: OKF adatszolgáltatása

11/B. MELLÉKLET

AZ OKF 2016. évi hatályos együttműködési megállapodásai

1. Alkotmányvédelmi Hivatal
2. Állami Népegészség-ügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
3. Áramszolgáltatók (ELMŰ, EDF DÉMÁSZ, EON D-Dunántúl, EON É-Dunántúl, EON Tiszántúl, ÉMÁSZ)
4. Bál-Na Produkció Kft.
5. Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány
6. Belügyi Nyugdíjasok Budapesti Egyesülete (OKF-ORFK közös)
7. Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal
8. Biztonsági Tanácsadók Nemzetközi Szakmai Egyesülete
9. Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat (MOLARI)
10. Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
11. Észak-magyarországi Vízügyi igazgatóság
12. Észak-magyarországi Vízügyi igazgatóság
13. Forgószárny Kft
14. Fromet Expert Kft. 2013
15. Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Igazgatóság
16. Hivatásos Tűzoltóságok Független Szakszervezete
17. Honvédelmi Minisztérium
18. Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar
19. Magyar Honvédség Honvédkórház
20. Információs Hivatal
21. Ifjúsági és Sportminisztérium
22. IRM Oktatási Főigazgatóság
23. Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ
24. Johannita Segítő Szolgálat
25. Károly Róbert Főiskola
26. Katonai Felderítő Hivatal
27. Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
28. Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala
29. Közlekedésbiztonsági Szervezet
30. Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.
31. Létesítményi Tűzoltóságok Országos Szövetsége
32. Lungo Drom Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség
33. Magyar Államvasutak Zrt. Vezérigazgatósága
34. Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
35. Magyar Építész Kamara, Magyar Mérnöki Kamara
36. Magyar Ipari Gáz Szövetség
37. Magyar Honvédség Katonai Igazgatási és Adatfeldolgozó Központ
38. Magyar Karitás
39. Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal
40. Magyar Közúti Fuvarozók Egyesülete

41. Magyar Közút Nonprofit Zrt.
42. Magyar Labdarúgó Szövetség
43. Magyar Logisztikai Egyesület
44. Magyar Máltai Szeretetszolgálat
45. Magyar Nemzetörök Országos Szövetsége
46. Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
47. Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat
48. Magyar Polgári Védelmi Szövetség
49. Magyar Posta Zrt.
50. Magyar Pszichológiai Társaság
51. Magyar Református Szeretetszolgálat
52. Magyar Rendészettudományi Társaság
53. Magyar Tartalékosok Szövetsége
54. Magyar Távirati Iroda Rt.
55. Magyar Tudományos Akadémia
56. Magyar Tudományos Akadémia_Csillagászati és Földtudományi Kutatóintézet_Geodézia és Geofizikai Intézet
57. Magyar Tűzoltó Szövetség
58. Médianéző Kft.
59. MVM Paksi Atomerőmű Zrt.
60. MVM Paksi Atomerőmű Zrt.
61. Magyar Vegyipari Szövetség Vegyipari Riasztási Információs Központ, Magyar Vegyipari Szövetség, Magyar Gyógyszergyártók Országos Szövetsége
62. Magyar Villamos Művek Zrt
63. Magyar Vöröskereszt
64. MAK Mecsek Autópálya Koncessziós Zrt (OKF, BaranyaMKI, TolnaMKI, MohácsHÖT, SzekszárdHÖT, BátaszékÖT, VéméndÖT)
65. Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap
66. Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
67. Nemzetbiztonsági Szakszolgálat
68. Nemzeti Adó-és Vámhivatal
69. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
70. Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság
71. Nemzeti Közlekedési Hatóság
72. Nemzeti Közszolgálati Egyetem
73. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság
74. Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zrt.
75. Nemzeti Védelmi Szolgálat
76. NKÖM, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
77. Oktatási Minisztérium
78. OMSZ, OVF, NÉBIH, OTH, MFGI, MBFH
79. Országos Atomenergia Hivatal
80. Országos Állatvédőrség Alapítvány
81. Országos Cigány Önkormányzat
82. Országos Mentőszolgálat
83. Országos Meteorológiai Szolgálat

84. Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség
85. Országos Polgárőr Szövetség
86. Országos Rendőr-főkapitányság
87. Országos Rendőr-főkapitányság
88. Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Kiképző Központ (RSZKK)
89. Önkorm. Szövetségek: Kisvárosi Önk-ok Orsz. Érdekszöv., Községi Önk-ok Szöv., Magyar Falu Szöv., Magyar Önk Szöv-ek Társulása, Magyar Önk-ok Szöv., Megyei Jogú Városok Szöv., Megyei Önk-ok Orsz. Szöv., Települési Önk-ok. Orsz. Szöv.
90. Pannon GSM
91. Pirotechnikusok Érdekvédelmi Szövetsége
92. Polgári Védelemért Alapítvány
93. Pro Rekreatioe Közhasznú Nonprofit Kft. (VVSI)
94. Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület (RSOE)
95. Semmelweis Egyetem
96. Semmelweis Egyetem Általános Orvos-tudományi Kar Honvéd és Katasztrófa-orvostani Tanszék
97. Szakszervezetek
98. Szent István Egyetem
99. TSZVSZ Magyar Tűzvédelmi Szövetség
100. VEKTOR Munkavédelmi Műszaki Fejlesztő és Gyártó Kft
101. Védelmi Információs Központ Alapítvány
102. Veszélyes Áru Szállítási Biztonsági Tanácsadók Szakmai Egyesülete
103. Vízgazdálkodási Társulatok Országos Szövetsége
104. VOLÁN Egyesülés_2015
105. Országgyűlési Őrség

Forrás: OKF adatszolgáltatása

1. FÜGGELÉK

A katasztrófavédelmi feladatok ellátása a szomszédos országokban

A környező országok katasztrófák elleni védekezésért felelős szervezetének felépítése, feladat- és hatásköre eltérő. A működés módjukra általában jellemző, hogy az egyes katasztrófavédelmi tevékenységek (tűzoltóság, polgári védelem, kritikus infrastruktúra védelme, veszélyes anyagok szállításának felügyelete, ár- és belvízvédelem) különböző szervezetek felelősségi körébe tartoznak.

A katasztrófavédelmi feladatok Ausztriában és Romániában négy, Horvátországban, Szerbiában, Szlovákiában, Szlovéniában és Ukrajnában pedig három-három szervezet között oszlanak meg.

Ausztriában az idegenrendészeti és határellenőrzési feladatok, a bevetési-, válság- és katasztrófa koordinációs feladatokat az Osztrák Szövetségi Belügyminisztérium Általános Közbiztonsági Főigazgatóság Idegenrendészet, Polgári- és Katasztrófavédelem szekciója végzi. A katasztrófavédelem és a tűzoltóság tartományi hatáskörben van (a Belügyminisztériumnak csak koordinációs hatáskörei vannak elsősorban a több tartományt érintő vagy nemzetközi események esetén.). A kritikus infrastruktúra- és a kiber-védelem területén a műveleti koordináció az Osztrák Szövetségi Belügyminisztérium feladata együttműködésben az Osztrák Szövetségi Védelmi- és Sportminisztériummal. A veszélyes anyagok szállítása Szövetségi Közlekedési, Innovációs és Technológiai Minisztérium, míg a vízügy az Osztrák Szövetségi Mezőgazdasági, Erdészeti, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium hatáskörébe tartozik.

Romániában a Belügyminisztérium irányítása alatt működő Veszélyhelyzet-kezelési Főfelügyelőség feladata a veszélyhelyzetek megelőzésének és kezelésének irányítása, a tűzoltás; az elsősegély, a természeti és ember okozta katasztrófák következményeinek csökkentése; a lakosságtájékoztatás; a kutatás és mentés; a kitelepítés; a logisztikai támogatás katasztrófa idején, a veszélyes anyagok hatásainak semlegesítése, a piacfelügyelet, a kockázatelemzés és a humanitárius segítségnyújtás. A román katasztrófavédelmi rendszer nemzeti, fővárosi, megyei és helyi veszélyhelyzeti bizottságokból, illetve megyei veszélyhelyzeti felügyelőségekből és veszélyhelyzeti műveleti központokból áll. A kritikus infrastruktúra védelmét a román Belügyminisztérium Kritikus Infrastruktúra Védelmi Koordinációs Központja látja el, a veszélyes anyagok szállítását a Közlekedési, Építési és Turisztikai Minisztérium, míg a vízügy a Környezetvédelmi és Fenntartható Fejlődési Minisztérium és alárendelt szervei hatáskörébe tartozik.

Horvátországban a Nemzeti Védelmi és Mentési Főigazgatóság feladatai közé tartoznak a katasztrófavédelmi tervek készítése, az operatív erők irányítása és a védelmi, mentési rendszerben résztvevők tevékenységének koordinálása, kockázatfelmérés, katasztrófák, balesetek és válságok megelőzésére tett intézkedések, ezen intézkedések végrehajtásának biztosítása, veszélyhelyzet-kezelés katasztrófák esetén. Szervezeti egységei az központi igazgatás (Igazgatói Kabinet, Nemzetközi Együttműködési Főosztály, Belső Ügyek Főosztálya), továbbá öt szektorból (Polgári Védelmi Szektor; Tűzoltási Szektor; 112 Rendszer Szektor; Tűzoltási, Védelmi és Mentési Iskola és Személyügyi, Jogi és Pénzügyi Szektor) áll. Az Igazgatóság működését a Megyei Védelmi és Mentési Hivatalok biztosítják (Megelőzési,

Tervezési és Ellenőrzési Főosztály, valamint a megyei 112 Központ). A veszélyes anyagok szállítását a Tengeri, Turisztikai, Közlekedési és Fejlesztési Minisztérium végzi, a vízügygel pedig a horvát vízügyi hatóság foglalkozik.

Szerbiában a Miniszterelnökség irányítása alá Veszélyhelyzet-kezelési Főigazgatóság feladata a polgári védelem, a tűzvédelem, a katasztrófa-megelőzés, a természeti és ember által okozott katasztrófák elleni védekezés, a Belügyminisztérium koordinálja az állami szervek működését veszélyhelyzetben. A veszélyes anyagok szállítását az Építési, Közlekedési és Infrastruktúraügyi Minisztérium felügyeli, míg a vízügy a Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Minisztérium hatáskörébe tartozik.

Szlovákiában a katasztrófavédelmi feladatokat a Belügyminisztérium Integrált Mentési és Polgári Védelmi Főigazgatósága és a Tűzoltó és Mentési Szolgálatok Elnöksége látja el. A veszélyes anyagok szállítását a Közlekedési, Postaügyi és Távközlési Minisztérium hatáskörébe tartozik, a vízügygel pedig a Környezetvédelmi Minisztérium foglalkozik.

Szlovéniában a Szlovén Védelmi Minisztérium irányítás alatt működő Polgári Védelmi és Nemzetközi Segítségnyújtási Főigazgatósághoz tartoznak a polgári védelmi, mentési és segítségnyújtási adminisztratív és szakmai feladatok, a természeti és egyéb katasztrófák elleni védelemmel kapcsolatos feladatok, a tűzvédelem és a nemzetközi segítségnyújtás. A főigazgatóság hat belső egységből épül fel (4 szektor és két szolgálat), továbbá országosan 13 igazgatóság működik. A kritikus infrastruktúra védelem szintén a Védelmi Minisztérium, azon belül a Védelmi Ügyek Főigazgatósága hatáskörébe tartozik. A veszélyes anyagok szállítását a Közlekedési Minisztérium felügyeli, a vízügyi feladatokat pedig a Környezetvédelmi és Területrendezési Minisztérium látja el.

Ukrajnában a Belügyminisztérium alárendeltségében működő Ukrán Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Szolgálat feladata az állami polgári védelmi politika megvalósítása, a lakosság és az ország területének védelme a veszélyhelyzetektől, a veszélyhelyzetek megelőzése, a mentés, a tűzoltás, a tűz- és laborbiztonság, a mentési és veszélyhelyzeti szolgálat és a hidrometeorológiai aktivitás. A veszélyes anyagok szállításáért elsősorban az Infrastruktúra Ügyi Minisztérium Közlekedésbiztonsági Főosztálya, másodsorban a Belügyminisztérium Állami Autó Ellenőrzési részlege felelős. A vízügy pedig az Ökológiai és Nemzeti Erőforrások minisztériumának hatáskörébe tartozik.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János utca 10.

Levélcím: 1364 Budapest 4. Pf. 54

Telefon: +36 1 484 9100 Telefax: +36 1 484 9200

www.asz.hu